

Surun Yetmiş Unudulmuş İli

Jeff Pippenger

2023-08-12

Surun Yetmiş Unudulmuş İli

Bütün peyğəmbərlər dünyanın sonunu müəyyən edirlər.

“Qədim peyğəmbərlərin hər biri öz dövrləri üçün olduğundan daha çox bizim dövrümüz üçün danışmışdır; belə ki, onların peyğəmbərlik etməsi bizim üçün qüvvədədir. ‘Bütün bunlar onlara nümunə olaraq baş verdi və əsrlərin sonu gəlib çatmış bizim nəsihətimiz üçün yazıldı.’ 1 Korinfilərə 10:11. ‘Onlara aşkar olundu ki, onlar bu şeylərdə özlərinə deyil, sizə xidmət edirdilər; bu şeylər indi sizə göydən göndərilmiş Müqəddəs Ruh vasitəsilə sizə Müjdəni təbliğ edənlər tərəfindən bildirilmişdir; mələklər də bu şeylərə nəzər salmağı arzulayırlar.’ 1 Peter 1:12....”

“Müqəddəs Kitab öz xəzinələrini bu son nəsil üçün toplayıb bir yerə cəmləmişdir. Əhdi-Ətiq tarixinin bütün böyük hadisələri və ciddi vəqəələri bu son günlərdə kilsədə təkrarlanmışdır və təkrarlanmaqdadır.” Selected Messages, 3-cü kitab, 338, 339.

Müqəddəs Kitabın bütün kitabları Vəhy kitabında yekunlaşır.

“Vəhy kitabında Müqəddəs Kitabın bütün kitabları bir araya gəlir və orada sona çatır.”
Həvarilərin Əməlləri, 585.

Yer kürəsinin sakinləri üçün son xəbərdarlıq xəbəri Vəhy kitabının on səkkizinci fəslində müəyyən edilir.

Və bundan sonra mən göydən ənənə başqa bir mələk gördüm; onun böyük ixtiyarı var idi və yer üzünü onun izzəti ilə işıqlandı. O, qüvvətli səslə ucadan fəryad edib dedi: Böyük Babil yıxıldı, yıxıldı, cinlərin məskəni, hər murdar ruhun sığınacağı və hər murdar və iyrənc quşun qəfəsi oldu. Çünki bütün millətlər onun zinakarlığının qəzəb şərabından içdilər, yer üzünün padşahları onunla zina etdilər və yer üzünün tacirləri onun naz-nemətinin bolluğu sayəsində varlandılar. Vəhy 18:1–3.

“Böyük Babil” ifadəsi Roma Katolik kilsəsini təmsil edir və Yeşaya kitabının iyirmi üçüncü fəslində “Böyük Babil” Sur kimi təmsil olunur.

Sur haqqında hökm. Hayqırın, ey Tarış gəmiləri; çünki o viran edildi, elə ki, nə ev qalıb, nə də giriş. Bu onlara Kittim diyarından bəlli oldu. Sakit olun, ey ada sakinləri; ey dənizi keçib gələn Sidon tacirlərinin varlandığı şəhər! Böyük sular üzərində Sihorun toxumu, çayın məhsulu onun gəliri idi; o, millətlər üçün bazar idi. Xəcalət çək, ey Sidon; çünki dəniz, dənizin qalası belə söyləyərək danışdı: “Mən doğum sancısı çəkmədim, nə övlad dünyaya gətirdim, nə cavan oğulları böyütdüm, nə də bakirə qızlar yetişdirdim.” Misir haqqında xəbər eşidildikdə necə idisə, Sur haqqında xəbər eşidildikdə də onlar şiddətlə ağrı çəkəcəklər. Tarış keçin; hayqırın, ey ada sakinləri. Məgər bu sizin şəhərinizdirmi, qədimliyi ən qədim günlərdən olan? Öz ayaqları onu uzaqlara qürbətə aparacaq. Tac qoyan şəhər olan Sura qarşı, tacirləri şahzadələr,

alverçiləri yer üzünün adlı-sanlıları olan bu şəhərə qarşı bu niyyəti kim qurdu? Ordular Rəbbi bunu qərara aldı ki, bütün izzətin təkəbbürünü ləkələsin və yer üzünün bütün adlı-sanlılarını alçaltsın. Çay kimi öz torpağından keç, ey Tarşiş qızı; artıq bağlayan qüvvə yoxdur. O, əlini dənizin üzərinə uzatdı, padşahlıqları sarsıtdı; Rəbb tacir şəhərinə qarşı əmr verdi ki, onun qalalarını məhv etsin. O dedi: “Ey sıxıntıya salınmış bakirə, Sidon qızı, daha sevinməyəcəksən; qalx, Kittimə keç; orada da sənə rahatlıq olmayacaq.” Bax, Kəldanilərin ölkəsinə! Bu xalq yox idi, ta ki, Aşşur onu çöllərdə yaşayanlar üçün qurana qədər; onlar onun qüllələrini ucaltıdılar, saraylarını dikəltidilər, lakin o, onu viranəyə çevirdi. Hayqırın, ey Tarşiş gəmiləri; çünki sizin istinadgahınız viran edildi. O gün olacaq ki, Sur bir padşahın günlərinə görə yetmiş il unudulacaq; yetmiş ilin sonunda Sur fahişə kimi mahnı oxuyacaq. Əlinə çəng al, şəhəri dolaş, ey unudulmuş fahişə; şirin nəğmə çal, çox mahnı oxu ki, xatırlanasan. Yetmiş ilin sonunda belə olacaq ki, Rəbb Suru ziyarət edəcək, o da öz qazancına dönəcək və yer üzünün hər tərəfində olan bütün dünya padşahlıqları ilə zinakarlıq edəcək. Onun ticarəti və qazancı Rəbbə müqəddəs olacaq; nə yığılıb saxlanacaq, nə də anbarda toplanacaq; çünki onun ticarəti Rəbbin hüzurunda yaşayanlara kifayət qədər yemək və davamlı geyim üçün olacaq. Yeşaya 23:1–18.

Bacı Uayt yazır: “Əhdi-Ətiq tarixinin bütün böyük hadisələri və təntənəli gedişatları bu son günlərdə kilsədə təkrarlanmışdır və təkrarlanmaqdadır.”

Yeşaya iyirmi üç Birləşmiş Millətlər Təşkilatının, Papalığın, Amerika Birləşmiş Ştatlarının və İslamın peyğəmbərlik xarakterli münasibətlərinə toxunur. Bu həqiqətləri dərk etmək üçün fəsildəki müəyyən rəmzlər Vəhy vasitəsilə müəyyənləşdirilməlidir. Rəmzlər müəyyənləşdirildikdən sonra hadisələrin ardıcılığı olduqca aydındır. Fəsildə müəyyənləşdirilməli olan rəmzlər bunlardır:

Yük, Sur, fahişə, Assurlu, Xaldeylilərin torpağı, qüllələr və saraylar, Tarşiş, Şixorun nəsli, Kittim ölkəsi, Sidon, tacirlər şəhəri, Misir haqqında xəbər və Sur haqqında xəbər, fəryad, bir qız, yetmiş il, bir padşahın günləri, unutmaq və xatırlamaq

Birinci ayədəki “yük” sözü Sur padşahlığına qarşı fəlakət hökmünü bildirən bir peyğəmbərliyi ifadə edir.

Yük: H4853 — H5375-dən; yük; xüsusi olaraq xərac, yaxud (mücərrəd mənada) yükdaşıma; məcazi olaraq bir söyləniş, əsasən bir hökm, xüsusilə nəğmə; zehni mənada isə arzu: – yük, aparıb götürmək, peyğəmbərlik, X onlar qoyurlar, nəğmə, xərac.

Sur haqqındakı yük Müqəddəs Kitabda Roma Katolik kilsəsinin son hökmünün müəyyənləşdirildiyi çoxlu parçalardan biridir. “Yük” həm işlənmə tərzinə, həm də tərifinə görə peyğəmbərlikdir və ilk növbədə fəlakət haqqında peyğəmbərlikdir. Yeşayada on bir “yük” vardır və söz səkkiz dəfə çiyinlər üzərində daşınan bir yükü təsvir etmək üçün işlədilir. “Yük” sözünün fəlakət peyğəmbərliyi kimi təqdim olunduğu on bir yer bunlardır: Yeşaya 13:1; 15:1; 17:1; 19:1; 21:1, 11, 13; 22:1; 30:6 və əlbəttə, Sur haqqındakı yükü tapdığımız iyirmi üçüncü fəsil. Axır günlərdə hansı gücün təmsil olunduğunu qiymətləndirmək üçün Yeşayanın fəlakət peyğəmbərliklərinin hamısını bir yerə toplamaq faydalıdır. On bir fəlakət peyğəmbərliyini eyni vaxtda əhatə etmək çətinidir, buna görə də iyirmi üçüncü fəslin kontekstini müəyyən etmək üçün

hər bir fəlakət peyğəmbərliyinin qısa tərifini verəcəyəm.

On üçüncü fəsildə Babillə bağlı məhvəddi peyğəmbərlik dünyanın axırında olan müasir Babildir; bu da Vəhy kitabının on yeddinci fəslində də təsvir olunan Roma fahişəsidir.

Yeddi camı olan yeddi mələkdən biri gəlib mənimlə danışdı və mənə dedi: “Buraya gəl; sənə çoxlu sular üzərində oturan böyük fahişənin hökmünü göstərəcəyəm. Yer üzünün padşahları onunla zina etdilər və yer üzünün sakinləri onun zinasının şərabından sərxoş oldular.” Beləcə o, mənə Ruhda səhraya apardı; və mən yeddi başı və on buynuzu olan, küfr adları ilə dolu, al rəngli bir vəhşi heyvanın üzərində oturmuş bir qadın gördüm. Qadın bənövşəyi və al rəngli geyinmişdi, qızılla, qiymətli daşlarla və incilərlə bəzənmişdi; əlində zinasının murdarlığı və iyrənclikləri ilə dolu qızıl bir cam var idi. Onun alnında bir ad yazılmışdı: SİR, BÖYÜK BABİL, FAHİŞƏLƏRİN VƏ YER ÜZÜNÜN İYRƏNCLİKLƏRİNİN ANASI. Vəhy 17:1–5.

Mən bir qədər mövzudan kənara çıxmalıyam. Sur haqqındakı peyğəmbərliyin tədqiqinin məqsədi, son nəticədə, Amerika Birləşmiş Ştatlarının peyğəmbərlik tarixini Yeddinci Gün Adventist Kilsəsinin tarixi ilə uyğunlaşdırmaqdır. Göstərəcəyik ki, Amerika Birləşmiş Ştatlarının hökuməti Vəhy kitabının on üçüncü fəslindəki quzuya bənzər vəhşinin bir buynuzudur və Qaranlıq Əsrlərdən çıxmış protestantlıq isə o biri buynuzdur. Protestantlıq buynuzu, Amerika Birləşmiş Ştatlarının protestantları birinci mələyin xəbərini rədd etdikləri nöqtədə, Millerçi Adventizmə çevrildi. Bunu müəyyən etdikdən sonra göstərəcəyik ki, protestant buynuzunun tarixi ilə respublikaçı buynuzun tarixi bir-birinə paralel gedir və paralel peyğəmbərlik xüsusiyyətlərinə malikdir. Axı onlar eyni vəhşinin üzərindədirlər; bu isə hər iki buynuzun bir-birinə müasir olduğunu göstərir. Mən Amerika Birləşmiş Ştatlarında kilsə ilə dövlətin buynuzlarının bu paralelliyinə dair bir nümunə göstərəcəyəm. Onların hər ikisi özünəməxsus şəkildə “unudur”.

Yeşaya 23, papalıq qüdrətinin yetmiş il ərzində unudulduğu peyğəmbərlik nöqtəsini göstərir və həmin yetmiş rəmzi il ərzində insanlar papalığı və Qaranlıq Əsrlərin nə üçün Qaranlıq Əsrlər adlandırıldığını unudurlar. Protestant buynuzunun Katolik kilsəsindən ayrıldığı zaman şüarı Müqəddəs Kitab və yalnız Müqəddəs Kitab idi. Onlar Müqəddəs Kitabın bizə papalığın əslində kim olduğunu bildirdiyini unudular. Özlərinə əmanət edilmiş və müdafiəsində öndər olduqlarını iddia etdikləri müqəddəs sənəddə əks olunmuş xəbəri unudular.

“Sözün dərkində çaşqınlığa düşənlər, antixristin mənasını görməyə müvəffəq olmayanlar, şübhəsiz ki, özlərini antixristin tərəfində qoyacaqlar. İndi bizim dünya ilə uzlaşmağımız üçün vaxt yoxdur. Daniel öz payında və öz yerində dayanır. Danielin və Yəhyanın peyğəmbərlikləri başa düşülməlidir. Onlar bir-birini izah edirlər. Onlar dünyaya hər kəsin anlamalı olduğu həqiqətləri verirlər. Bu peyğəmbərliklər dünyada şahidlik etməlidir. Son günlərdə onların yerinə yetməsi vasitəsilə onlar özlərini izah edəcəklər.” Kress Collection, 105.

Eynilə, Amerika Birləşmiş Ştatlarının hökumətini təmsil edən Respublikaçı buynuz da xalq tərəfindən və xalq üçün olmalı idi, lakin Amerika Birləşmiş Ştatlarının vətəndaşları da özlərinə etibar edilmiş müqəddəs sənədi unutmuşlar. Həmin müqəddəs sənəd Amerika Birləşmiş Ştatlarının Konstitusiyasıdır və xalq üçün nəzərdə tutulmuş bu hökumətin şüarı kilsə ilə dövlətin ayrılığı idi. Onlar özlərinə etibar edilmiş və müdafiəçiləri olduqlarını bəyan etdikləri Konstitusiyanın

ismaricını unutmuşlar.

“Qoy yadda saxlanılsın ki, Romanın lovğalığı ondadır ki, o, heç vaxt dəyişmir. VII Qriqorinin və III İnnokentinin prinsipləri hələ də Roma Katolik Kilsəsinin prinsipləridir. Əgər onun yalnız qüdrəti olaydı, onları keçmiş əsrlərdə olduğu qədər bu gün də eyni qüvvətlə həyata keçirərdi. Protestantlar bazar gününün ucaldılması işində Romanın yardımını qəbul etməyi təklif etdikdə nə etdiklərini çox az anlayırlar. Onlar öz məqsədlərini həyata keçirməyə can atdıqları halda, Roma öz hakimiyyətini yenidən bərpa etməyə, itirilmiş üstünlüyünü geri qaytarmağa yönəlmişdir. Qoy bircə bu prinsip Amerika Birləşmiş Ştatlarında bərqərar edilsin ki, kilsə dövlətin qüvvəsindən istifadə edə və ya ona nəzarət edə bilər; dini ayinlər dünyəvi qanunlarla məcburi edilə bilər; qisası, kilsə ilə dövlətin hakimiyyəti vicdan üzərində hökm sürməlidir — o zaman Romanın bu ölkədəki qələbəsi təmin olunmuşdur.

“Allahın kəlamı yaxınlaşmaqda olan təhlükə barədə xəbərdarlıq etmişdir; qoy buna məhəl qoyulmasın, onda protestant aləmi Romanın məqsədlərinin əslində nə olduğunu yalnız tələdən qurtulmaq üçün artıq çox gec olduqda anlayacaq. O, səssizcə gücə doğru yüksəlir. Onun təlimləri qanunverici məclislərdə, kilsələrdə və insanların qəlblərində öz təsirini göstərir. O, əvvəlki təqiblərinin yenidən təkrarlanacağı gizli guşələrdə öz uca və möhtəşəm quruluşlarını ucaltmaqdadır. Vaxtı gəlib öz zərbəsini endirəcəyi zaman öz məqsədlərini irəlilətmək üçün o, gizlicə və şübhə oyatmadan qüvvələrini möhkəmləndirir. Onun istədiyi yalnız əlverişli mövqedir və bu da artıq ona verilməkdədir. Biz tezliklə Roma ünsürünün məqsədinin nə olduğunu görəcəkdir və hiss edəcəyik. Kim Allahın kəlamına inanıb itaət edərsə, bununla rüsvayçılığa və təqibə məruz qalacaqdır.” The Great Controversy, 581.

Əgər 1950-ci ildən əvvəl nəşr olunmuş hər hansı bir lüğəti tapa bilsəniz və Vəhy kitabının on yeddinci fəslindəki “qırmızı rəngli qadın” ifadəsini və ya həmin ifadənin hər hansı bir variantını axtarsanız, 1950-ci ildən əvvəlki həmin lüğətlərin hər biri Roma Katolik kilsəsinin Vəhy kitabının on yeddinci fəslindəki fahişə olduğunu müəyyən edir. Birləşmiş Ştatlar, Vəhy kitabının on üçüncü fəslindəki iki buynuzlu yer vəhşi heyvanı, istər Protestantlığın buynuzu olsun, istərsə də Respublikaçılığın buynuzu, öz keçmişini unudur. Bu qurumların hər ikisi papalığın dini zülmünə və onu dəstəkləyən padşahların siyasi zülmünə qarşı etirazdan meydana gəlmişdir; yaxud Müqəddəs Kitabın dediyi kimi, onunla “zina etmiş” padşahların zülmünə qarşı. Yeşaya iyirmi üçüncü fəslə nəzərdən keçirməzdən əvvəl, Yeşayanın “bəla peyğəmbərliyi”ni göstərdiyi digər on halın qısa icmalını verəcəyik, çünki on bir “yük”ün hamısı məhz budur.

Yeşaya on üç, “axır günlər”də Babil haqqında ilahi hökmdür. Babil, hərçənd axır günlərdə Katolik kilsəsi tərəfindən idarə və istiqamətləndirilir, Vəhy kitabının on altıncı fəslində dünyanı Armageddona aparan üç qüvvədən ibarətdir. On üçüncü fəsildə müasir Babilə qarşı bədbəxtlik peyğəmbərliyində üç qüvvə təmsil olunur; Babil, Lütisfer və Aşşur — bunlar vəhşi heyvanı (Aşşur), əjdahanı (Lütisfer) və yalançı peyğəmbəri (Babil) təmsil edir. Aşşur və Babil qədim İsraili cəzalandırmaq üçün Allahın istifadə etdiyi iki viranəedic qüvvə idi; əvvəlcə Aşşur gəlib şimaldakı on qəbiləni əsarətə apardı, ondan sonra isə Babil Yəhudanın cənubdakı iki qəbiləsini apardı.

İsrail dağılmış bir qoyundur; aslanlar onu qovub dağıtmışdır: əvvəl Aşşur padşahı onu udmuş, sonra isə Babil padşahı bu Navuxodonosor onun sümüklərini sındırmışdır. Buna görə də

Ordular Rəbbi, İsrailin Allahı belə deyir: Budur, Aşşur padşahını cəzalandırdığım kimi, Babil padşahını və onun ölkəsini də cəzalandıracağam. Yeremya 50:17, 18.

Əvvəlcə Aşşur İsrailin şimaldakı on qəbiləsini əsarətə apardı, bundan sonra isə Babil Yəhudanın cənubdakı iki qəbiləsini əsarətə apardı. Bu əsarətlərin hər ikisi Levililər iyirmi altıncı fəsildəki “yeddi vaxt”ın yerinə yetməsi idi. Levililər kitabındakı “yeddi vaxt” William Millerin aşkar etdiyi ilk “zaman peyğəmbərliyi” idi və bu, Aşşurun şimal qəbiləsini əsarətə apardığı zaman iyirmi beş yüz iyirmi il davam edən bir səpələnmənin başlanğıcını göstərdiyini müəyyən edir. Həmin dövr onların e.ə. 723-cü ildə əsarətə aparılması ilə başladı və 1798-ci ildə “axır zaman”da başa çatdı. Cənub qəbilələri e.ə. 677-ci ildə Babil tərəfindən aparıldı; bununla Yəhudaya qarşı olan “yeddi vaxt” başladı və bu dövr Daniel səkkizinci fəslin on dördüncü ayəsindəki 2300 illik peyğəmbərliklə eyni nöqtədə, 22 oktyabr 1844-cü ildə sona çatdı. Aşşur və Babil Allahın xalqının üsyanına qarşı eyni cəza məqsədini yerinə yetirdilər, lakin cəza əvvəlcə Aşşur, sonra isə Babil vasitəsilə icra olundu.

On üçüncü fəsildəki üç qüvvənin peyğəmbərliklə bağlı münasibətində Babil Assuriyanın surətidir, çünki o, ondan sonra gəldi, lakin Allahın xalqına qarşı eyni işi gördü.

On beşinci fəsildə Moab barəsindəki yük Protestant kilsələrinə qarşıdır.

“Moabın bu təsviri Moaba bənzər olmuş kilsələri təmsil edir. Onlar sadıq gözətçilər kimi vəzifə başında durmamışlar. Allahın iradəsini yerinə yetirmək üçün Allahın onlara verdiyi qabiliyyəti işlədərək, qaranlığın qüvvələrini geri çəkərək və Allahın onlara verdiyi hər bir gücdən dünyamızda həqiqət və salehliyi irəli aparmaq üçün istifadə edərək, səmavi varlıqlarla əməkdaşlıq etməmişlər. Onlar həqiqət barəsində biliyə malikdirlər, lakin bildiklərini həyata keçirməmişlər.” Seventh-day Adventist Bible Commentary, cild 4, 1159.

Yıxılmış protestant kilsəsi, protestantlığın qalan hissəsi ikinci mələyin xəbərinə görə qaçdığı zaman Rəblə birgə yeriməyə davam etmiş kilsədir. Moav Adventizmdir, yıxılmış protestant buyunuzdur.

On yeddinci fəsil Dəməşq haqqındadır və o, aradan qaldırılan bir şəhər kimi müəyyən edilir. Şəhər bir padşahlığın rəmzidir və “axır günlərdə” aradan qaldırılan padşahlıq Amerika Birləşmiş Ştatlarıdır.

On doqquzuncu fəsil Misir əleyhinə bədbəxtlik peyğəmbərliyidir; bu, Birləşmiş Millətləri və bütün dünyanı təmsil edir.

İyirmi birinci fəsildəki növbəti üç fəlakət peyğəmbərliyi cənubun dəhşətli səhra diyarına, Duma və Ərəbistana qarşıdır. Bu üç fəlakət peyğəmbərliyi, Vəhy 8:13-dəki üç vayla uyğun olaraq, İslamı müəyyən edir.

İyirmi ikinci fəsildəki məhvedici hökm peyğəmbərliyi bazar günü qanunu zamanı Laodikiyalı Adventistlərin Filadelfiyalı Adventistlərdən ayrılmasını təsvir edir.

Və sonra otuzuncu fəsildə cənub heyvanları haqqında yükü görürük ki, bu da Laodikeyalı Adventistlərin üsyanının ikinci bir təsviridir. Yeşayanın bütün yüklərini bir araya gətirmək, faktiki

olaraq “axır günlər”dəki hər bir peyğəmbərlik iştirakçısına toxunur. Mən Yeşaya iyirmi üçüncü fəslə buna görə seçirəm ki, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı kimi Amerika Birləşmiş Ştatlarının tarixinin 1798-ci ildən Bazar qanununa qədər hökm sürdüyünü nümayiş etdirim.

Çünki “qədim peyğəmbərlərin hər biri öz dövrləri üçün olduğundan daha az, bizim dövrümüz üçün danışmışdır, belə ki, onların peyğəmbərliyi bizim üçün qüvvədədir”, hər bir peyğəmbərlik bəyanı dünyanın sonunda baş verən hadisələrə müraciət edir. Bu həqiqət, “Müqəddəs Kitabın bütün kitablarının Vəhy kitabında birləşib sona çatması” faktı ilə birlikdə, dünyanın sonunda baş verən hadisələr barəsindəki peyğəmbərlik şəhadətini uyğunlaşdırmaq üçün Vəhy kitabını istinad nöqtəsi kimi təsbit edir.

Vəhy kitabının on yeddinci fəslində biz yer üzünün padşahları ilə zinakarlıq edən böyük fahişəni və onun son hökmünü görürük.

Yeddi qabı olan yeddi mələkdən biri gəlib mənimlə danışdı və mənə dedi: “Bura gəl; sənə çox sular üzərində oturan böyük fahişənin mühakiməsini göstərəcəyəm. Yer üzünün padşahları onunla zina etdilər, yer üzünün sakinləri də onun zinasının şərabı ilə sərxoş oldular.” Vəhy 17:1, 2.

Peyğəmbərlər heç vaxt bir-birinə zidd çıxmırlar.

Peyğəmbərlərin ruhları peyğəmbərlərə tabedir. Çünki Allah qarışıqlığın deyil, sülhün müəllifidir; müqəddəslərin bütün kilsələrində də belədir. 1 Korinflilərə 14:32, 33.

Dünyanın sonunda “çoxlu sular üzərində oturan böyük fahişənin mühakiməsi”, yer üzünün padşahlarının “onunla zinakarlıq etdiyi” böyük fahişə, “yer üzünün sakinlərini” “öz zinakarlığının şərabı ilə” sərxoş etmiş böyük fahişə, Yeşaya tərəfindən “bir padşahın günləri” qədər, yaxud yetmiş peyğəmbərlik ili ərzində unudulan “fahişə” kimi təsvir olunur. Yetmiş il tamam olduqda Sur “dünyanın bütün padşahlıqları ilə zinakarlıq edəcək”. Yeşayanın fahişəsi Yəhyanın böyük fahişəsidir. Yeşayanın fahişəsi və Yəhyanın fahişəsi Roma Katolik kilsəsini təmsil edir, çünki Allahın Kəlamında qadın kilsənin rəmzidir.

Ey arvadlar, öz ərlərinizə Rəbbə tabe olmuş kimi tabe olun. Çünki Məsih Kilsənin başı olduğu kimi, ər də arvadın başıdır; və O, bədənə Xilaskarıdır. Buna görə də Kilsə Məsihə tabe olduğu kimi, arvadlar da hər şeydə öz ərlərinə tabe olsunlar. Ey ərlər, arvadlarınızı sevin, necə ki Məsih də Kilsəni sevdi və Özünü onun uğrunda verdi; ta ki, onu söz vasitəsilə su ilə yuyub təmizləyərək müqəddəs etsin, onu Özünə şanlı bir Kilsə kimi təqdim etsin; elə bir Kilsə ki, onda nə ləkə, nə qırıq, nə də buna bənzər bir şey olsun; əksinə, müqəddəs və qüsursuz olsun. Beləcə ərlər də öz arvadlarını öz bədənləri kimi sevməlidirlər. Öz arvadını sevən özünü sevmiş olur. Çünki heç kəs heç vaxt öz cismanını nifrət etməmişdir; əksinə, Rəbbin Kilsəni etdiyi kimi, onu bəsləyir və qayğısına qalır. Çünki biz Onun bədəninin, Onun cismanının və Onun sümüklərinin üzvləriyik. Buna görə kişi ata-anasını tərk edib öz arvadına bağlanacaq və o ikisi bir bədən olacaqdır. Bu böyük bir sirdir; lakin mən Məsih və Kilsə haqqında danışiram. Bununla belə, sizdən hər biri də öz arvadını özü kimi sevsin; arvad isə ərinə ehtiram etsin. Efeslilərə 5:22–33.

Həvari Pavel Məsihin kilsəsinin peyğəmbərlikdə bir qadın kimi təmsil olunduğunu göstərir. Buna görə də, peyğəmbərlikdə qadın bir kilsədir, lakin Məsihin kilsəsi “müqəddəs və ləkəsizdir.” Müqəddəs olmayan bir kilsə isə müqəddəs olmayan bir qadınla təmsil olunur; buna görə Yeşaya bir fahişəni, Yəhya isə bir zinakar qadını göstərir. Onlar papalığı bir fahişə kimi təmsil edir, Allahın kilsəsi isə bakirədir.

Çünki mən sizin üçün ilahi bir qeyrətlə qışqanıram; çünki sizi bir Ərə—Məsihə pak bir bakirə kimi təqdim edə bilim deyə, bir ər üçün nişanlamışam. 2 Korinfilərə 11:2.

Allahın kilsəsi nəinki bakirə kimi təsvir olunur, həm də yalnız bir ər ilə nişanlanmışdır. Sur və Yəhyanın böyük fahişəsi yer üzünün padşahları ilə zinakarlıq edir. Katolik kilsəsinin bir kişi ilə deyil, bir neçə kişi ilə əlaqələri vardır. Daniel bizə padşahların səltənətlər olduğunu bildirir.

Yuxu budur; onun yozumunu da padşahın hüsurunda bildirəcəyik. Ey padşah, sən padşahlar padşahısan; çünki göylərin Allahı sənə səltənət, qüdrət, güc və izzət vermişdir. İnsan övladları harada yaşayırlarsa, çöl heyvanlarını və göy quşlarını da sənənin əlinə vermiş, səni onların hamısı üzərində hökmdar etmişdir. O qızıl baş sənsən. Səndən sonra səndən aşağı olan başqa bir padşahlıq qalxacaq; sonra isə bütün yer üzünə hökm edəcək bürüncdən üçüncü bir padşahlıq. Dördüncü padşahlıq isə dəmir kimi möhkəm olacaq; çünki dəmir hər şeyi parça-parça edib əzir; və bütün bunları parçalayan dəmir kimi, o da parçalayıb əzəcək. Daniel 2:36–40.

Danielun ikinci fəslində Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin səltənətləri müəyyən edilir və izah olunur. Daniel yuxunu Navuxodonosora izah edərkən ona bildirir ki, qızıldan olan baş sənsən. Qızıldan olan baş bir padşahdır, lakin padşah bir səltənəti təmsil edir. Roma Katolik kilsəsi yetmiş peyğəmbərlik ilinin sonunda yer üzünün bütün padşahları ilə zina edən böyük fahişədir. Padşahlar kişilərin rəmzidir, Sur isə natəmiz bir qadındır. Qadın bir kilsədir, fahişə müqəddəs olmayan bir kilsədir; kişi bir padşahdır və padşah bir səltənətdir. Qadın bir kilsədir, padşah isə bir dövlətdir. Bu iki varlığın qanunsuz münasibəti ruhani zinanı təmsil edir.

Amerika Birləşmiş Ştatlarının Konstitusiyası bu iki qurumun bir-birindən ayrı saxlanılmasının zəruriliyini təsbit edən ilahi bir sənəddir. Hərçənd Surun Roma Katolik kilsəsi olduğunu müəyyənləşdirməyi hələ başa çatdırmamışqsa da, bu məqamda Yeşaya iyirmi üçdə kişi və qadın—kilsə və dövlət—simvolikasını izah edən başqa bir rəmzə toxunmaq münasib görünür.

Budur, Xaldeylilərin ölkəsi; bu xalq yox idi, ta ki Assuriyalı onu səhrada yaşayanlar üçün qursun: onun qüllələrini onlar ucaldılar, onun saraylarını onlar tikdilər; və o, onu xarabazarlığa çevirdi. Yeşaya 23:13.

Ayədə assuriyalı Xaldeylilərin ölkəsinin əsasını qoydu və həm “qüllələr”, həm də “saraylar” ucaldı. Assuriyalı Nimrodun simvoludur, Xaldeylilər isə Babilin sirr dinlərinin dini rəhbərlərini təmsil edirlər. “Qüllə” kilsənin simvoludur. İsa bağ barədə məsəli irəli sürdükdə, Bacı Uayt bu məsəl haqqında belə şərh edir:

“Məsəldə ev sahibi Allahı, üzüm bağı Yəhudi xalqını, çəpər isə onların müdafiəsi olan ilahi qanunu təmsil edirdi. Qala məbədin rəmzi idi.” “Əsrlərin Arzusu”, 596.

Aşşurlu, Kildanilərin ölkəsini qurdu; onlar bir kilsə (qüllə) və bir “saray” ucaldılar. “Saray” bir “padşah”ı təmsil edir, o da öz növbəsində bir səltənəti təmsil edir. Səltənət həm də bir şəhər kimi təmsil olunur.

Onlar dedilər: “Gəlin, özümüz üçün bir şəhər və başı göylərə çatan bir qüllə tikək; özümüzdə ad çıxaraq ki, bütün yer üzünə səpələnməyək.” Yaradılış 11:4.

Assurinin təsis etdiyi “qüllə” və “saray” Nimrodun tikdiyi “şəhər” və “qüllə”dir.

Onların cəsədləri məcazi mənada Sodom və Misir adlandırılan, Rəbbimizin də çarmıxa çəkildiyi böyük şəhərin küçəsində qalacaqdır. Vəhy 11:8.

Vəhy bizə bildirir ki, Vəhy on birdəki “böyük şəhər” Fransız İnkılabı dövründə Fransa krallığını təmsil edir.

Şahidlərin öldürüldüyü və cəsədlərinin küçələrində qaldığı “böyük şəhər” ruhən Misirdir. Müqəddəs Kitab tarixində təqdim olunan bütün xalqlar arasında Misir diri Allahın varlığını ən cəsarətlə inkar etmiş və Onun əmrlərinə müqavimət göstərmişdir. Heç bir hökmdar Misir padşahının etdiyi kimi, Göyün hakimiyyətinə qarşı bu qədər açıq və özbaşına üsyana cürət etməmişdir. Musa tərəfindən Rəbbin adı ilə ona xəbər gətiriləndə, firon təkəbbürlə cavab verdi: “Yehovanın səsinə qulaq asıb İsraili buraxım deyər Yehova kimdir? Yehovanı tanımıram və üstəlik İsraili də buraxmayacağam.” Çıxış 5:2, A.R.V. Bu, ateizmdir və Misirlə təmsil olunan millət də diri Allahın iddialarını buna bənzər şəkildə inkar edəcək, eləcə də buna oxşar imansızlıq və meydanoxuma ruhunu göstərəcəkdir. “Böyük şəhər” həmçinin ruhən Sodomla müqayisə olunur. Allahın qanununu pozmaqda Sodomun pozğunluğu xüsusilə əxlaqsızlıqda təzahür etmişdi. Və bu günah da bu Müqəddəs Yazının tələblərini yerinə yetirəcək millətin başlıca səciyyəvi xüsusiyyəti olmalı idi.

“Deməli, peyğəmbərin sözlərinə görə, 1798-ci ildən bir qədər əvvəl, şeytani mənşəli və xarakterli bir qüvvə Müqəddəs Kitaba qarşı müharibə aparmaq üçün yüksələcəkdi. Və Allahın iki şahidinin şəhadətinin beləliklə susdurulacağı ölkədə, fironun ateizmi və Sodomun əxlaqsızlığı aşkar surətdə təzahür edəcəkdi.

“Bu peyğəmbərlik Fransa tarixində son dərəcə dəqiq və diqqətəlayiq bir şəkildə yerinə yetmişdir. İnkılab zamanı, 1793-cü ildə, ‘dünya ilk dəfə olaraq sivilizasiya içində doğulub tərbiyə almış və Avropanın ən gözəl xalqlarından birini idarə etmək haqqını özündə görən bir adamlar məclisinin, insan ruhunun qəbul etdiyi ən müqəddəs həqiqəti inkar etmək və yekdilliklə bir İlahiyə iman və ibadətdən imtina etmək üçün birləşmiş səslərini ucaldığını eşitdi.’—Sir Walter Scott, *Life of Napoleon*, c. 1, f. 17. ‘Fransa dünyada elə yeganə millətdir ki, etibarlı qeydlərdən məlum olur: o, bir millət olaraq kainatın Müəllifinə qarşı açıq üsyanda əlini qaldırmışdır. İngiltərədə, Almaniyada, İspaniyada və başqa yerlərdə çoxlu küfr edənlər, çoxlu imansızlar olmuşdur və hələ də vardır; lakin Fransa dünya tarixində ayrıca dayanır; çünki o, Qanunverici Məclisinin qərarı ilə Allahın olmadığını elan edən yeganə dövlət olmuşdur və onun paytaxtının bütün əhalisi, habelə başqa yerlərdə olanların çox böyük əksəriyyəti, qadınlar da kişilər kimi, bu elanı qəbul edərkən sevinclə rəqs edib mahnı oxumuşdur.’—Blackwood’s Magazine, noyabr, 1870.” *The Great Controversy*, 269.

Vəhy on birinci fəsildəki “böyük şəhər” Tanrının mövcud olmadığını bəyan edən “Qanunverici Məclisinin fərmanı”ndan keçmiş Fransa milləti idi. Həmin fərman, Fironun üsyanında təcəssüm olunan ateizmin ifadəsi idi. Böyük şəhər bir səltənət, yaxud bir “millət” və ya bir “dövlət”dir. Vəhy on birinci fəsildə Fransa iki rəmzdən ibarətdir — Misir və Sodom.

Bizə xəbər verilir: “Bu, ateizmdir; Misirlə təmsil olunan millət yaşayan Allahın iddialarını buna bənzər bir inkarla dilə gətirəcək və ona bənzər bir imansızlıq və itaətsizlik ruhu göstərəcəkdir. ‘Böyük şəhər’ həmçinin ‘mənavi baxımdan’ Sodomla müqayisə olunur. Allahın qanununu pozmaqda Sodomun pozğunluğu xüsusilə əxlaqsızlıqda təzahür edirdi.”

Fransanın böyük şəhəri və ya milləti rəmzi olaraq bir millət (Misir) və bir şəhər (Sodom) ilə təmsil olunur. Misir “səs verəcəkdi” və bir millətin danışması kilsə idarəçiliyini deyil, dövlət idarəçiliyini ifadə edir. Misir dövlət idi, Sodom isə kilsə idi; bu təmsil Vəhy kitabının on birinci fəslində verilmişdir.

“Millətin ‘danışması’ onun qanunverici və məhkəmə hakimiyyəti orqanlarının fəaliyyətidir.”
The Great Controversy, 442.

Yəhya Vəhy kitabının on birinci fəslində Fransız İnqilabının hadisələrini peyğəmbərlik simvolizmi ilə ortaya qoyur. İnqilabın özü həmin fəsildə Yəhyanın qabaqcadan bildirdiklərinin doğruluğuna dair bol tarixi dəlil təqdim etmişdir. Yəhya əvvəlcədən xəbər verdi, sonra Fransız İnqilabı bu xəbərdarlığı yerinə yetirdi və ardınca həm peyğəmbərlik, həm də həmin peyğəmbərliyin tarixdəki yerinə yetməsi dünyanın sonunda, yenidən pozğun bir dövlətin pozğun bir kilsə ilə birləşdiyi zaman baş verən hadisələri müəyyən edir və onlara paralellik təşkil edir. Əlbəttə, o qeyri-müqəddəs izdivacdən sonra qanlı qırğın gəlir. Allahın Padşahlığı da böyük bir şəhərdir.

Və o, ruhda məni böyük və uca bir dağa apardı və Allahdan göydən enən o böyük şəhəri, müqəddəs Yerusəlimi mənə göstərdi. Vəhy 21:10.

“Burada nəzərə çatdırılan bəyin gəlişi nikahdan əvvəl baş verir. Nikah Məsihin Öz səltənətini qəbul etməsini təmsil edir. Səltənətin paytaxtı və təmsilçisi olan Müqəddəs Şəhər, Yeni Yerusəlim, ‘gəlin, Quzunun zövcəsi’ adlandırılır. Mələk Yəhyaya dedi: ‘Bura gəl, mən sənə gəlini, Quzunun zövcəsini göstərəcəyəm.’ Peyğəmbər deyir: ‘O məni Ruhda apardı və Allah tərəfindən göydən enən o böyük şəhəri, müqəddəs Yerusəlimi mənə göstərdi.’ Vəhy 21:9, 10.”
Böyük Mübarizə, 426.

Nimrodun üsyanı onun bir qüllə və bir şəhər tikməsi ilə təmsil olunur; bu isə dünyanın sonunda kilsə ilə dövlətin birləşməsini simvolizə edir, çünki bütün peyğəmbərlər dünyanın sonundan danışmışlar. Nimrodun üsyanı, həmçinin, Allahın həm kilsəsinə, həm də dövlətinə nəzarəti ələ keçirmək arzusu daşıyan Lütsiferin üsyanının davamı idi.

Ey dan ulduzu, ey Lütsifer, göydən necə də düşdün! Ey millətləri zəiflədən, yerə necə də sərildin! Çünki sən öz ürəyində dedin: “Mən göylərə qalxacağam, taxtımı Allahın ulduzlarından yuxarı ucaldacağam; yığıncaq dağında, şimalın ən ucqarında oturacağam; buludların yüksəkliklərindən yuxarı qalxacağam; Haqq-Taalaya bənzər olacağam.” Yeşaya 14:12–14.

Yeşaya Lüsiferin “Haqq-Taalaya bənzər” olmaq yönündəki gizli ürək istəklərini aşkara çıxararkən, onun aydın surətdə bir-birindən fərqli olan iki taxta əyləşməyə can atdığını göstərir. O, öz “taxtını Allahın ulduzlarından yuxarı qaldırmaq” və “şimal tərəflərində, toplanlı dağında da əyləşmək” istəyir.

Taxt padşahın hakimiyyətinin — yaxud dövlət hakimiyyətinin — rəmzidir və “şimali tərəflər” Allahın kilsəsidir.

Qorah oğulları üçün nəğmə və məzmur. Rəbb böyükdür və Allahımızın şəhərində, Onun müqəddəslik dağında son dərəcə həmd olunmağa layiqdir. Mövqeyinin gözəlliyi ilə, bütün yer üzünün sevinci olan Sion dağı, şimalın yamaclarında, böyük Padşahın şəhəridir. Allah onun saraylarında sığınacaq kimi tanınır. Məzmur 48:1–3.

Yerusəlim “böyük Padşahın şəhəri”dir; bununla Allahın siyasi taxtı göstərilir; və Yerusəlim həm də “Onun müqəddəsliyinin dağı”, “şimalın yanlarında”dır; bununla da Allahın dini taxtı göstərilir. Əvvəldən etibarən Şeytanın üsyanı və müharibəsi onun həm Allahın kilsəsi, həm də Allahın dövləti üzərində hökmranlıq etmək arzusunun kontekstində təsvir edilir. Bundan sonra Şeytan Nimrodun üsyanına rəhbərlik etdi və onun Kəldanilər üçün əsasını qoyduğu ölkə, Nimrodun həm bir qüllə, həm də bir şəhər tikdiyi bir ölkə kimi təqdim olunur — kilsə və dövlət.

Buna görə də, Yeşayanın fahişəsi və Yəhyanın böyük fahişəsi yer üzünün padşahları ilə zina etdikdə, peyğəmbərlik yetmiş peyğəmbərlik ilinin sonunda Roma Katolik kilsəsi ilə yer üzünün padşahları arasında müqəddəs olmayan bir münasibətin baş verdiyini göstərir.

Yeşayanın peyğəmbərlik xətti iyirmi üçüncü fəsildə fahişə Surun mühakiməsini təsvir edir və Yəhya həmin mühakiməni “Böyük Babil” kimi tanınan al qırmızı rəngli bir qadın rəmzi ilə təsvir edir. Eyni fahişənin eyni mühakiməsinə dair üçüncü şahid isə belədir:

Vəhy 17-dəki “qadın” (Babil) belə təsvir olunur: “Bənövşəyi və qırmızı geyinmiş, qızıl, qiymətli daşlar və incilərlə bəzənmişdi; əlində iyrəcliklər və murdarlıqla dolu qızıl bir piyalə vardı; ... və alnında belə bir ad yazılmışdı: Sırr, Böyük Babil, fahişələrin anası.” Peyğəmbər deyir: “Mən qadını müqəddəslərin qanından və İsanın şəhidlərinin qanından sərxoş olmuş gördüm.” Babil haqqında bundan əlavə belə deyilir ki, o, “yer üzünün padşahları üzərində hökmranlıq edən o böyük şəhərdir.” Vəhy 17:4–6, 18. Xristian aləminin hökmdarları üzərində bu qədər əsrlər boyu mütləq hökmranlıq sürmüş qüvvə Romadır.” Böyük Mübarizə, 382.

Sur, “axır günlər”də Roma Katolik kilsəsidir. O zaman papalıq irəli çıxıb yer üzünün padşahlarına öz şirnikdirici nəğmələrini oxuyacaq və bununla padşahları zinakarlıq əməlinə sövq edəcəkdir; bu isə peyğəmbərlik dili ilə kilsə ilə dövlətin birləşməsidir.

Və o gündə Sur yetmiş il unudulacaq, bir padşahın günlərinə görə; yetmiş ilin sonunda Sur fahişə kimi nəğmə oxuyacaq. Yeşaya 23:15.

Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində padşah bir padşahlıq deməkdir; buna görə də, peyğəmbərlikdə bildirilən bir padşahlıq yetmiş il hökm sürəcəyi müddətdə Sur unudulacaqdır.

Və o gündə belə olacaq ki, Sur yetmiş il unudulacaq, bir padşahın günləri qədər; yetmiş ilin sonunda isə Sur bir fahişə kimi mahnı oxuyacaq. Arfanı götür, şəhəri dolaş, ey unudulmuş fahişə; şirin nəğmə çal, çoxlu mahnılar oxu ki, yada salınsan. Və belə olacaq ki, yetmiş ilin sonunda Rəbb Sura nəzər salacaq, o da öz qazancına dönəcək və yer üzünün səthində olan bütün dünya səltənətləri ilə zina edəcək. Yeşaya 23:15–17.

Yetmiş peyğəmbərlik ili ərzində hökmranlıq edən bir padşahlığın günlərində Roma Katolik kilsəsi unudulacaq. Yetmiş ilin sonunda papalıq hakimiyyəti “şirin nəğmə oxuyacaq, çoxlu mahnılar söyləyəcək.” Peyğəmbərlik baxımından “mahnı” “təcrübə”ni təmsil edir.

“Taxtın önündəki billur dəniz üzərində, sanki odla qarışmış o şüşə dənizdə, — Allahın izzəti ilə elə parlaqdır ki, — ‘vəhşi heyvan, onun surəti, onun nişanı və adının sayı üzərində qələbə çalmış’ dəstə toplaşmışdır. Quzu ilə birlikdə Sion dağında, ‘Allahın arfalarına sahib olaraq’, onlar dayanırlar — insanlar arasından satın alınmış yüz qırx dörd min; və çoxlu suların səsi kimi və qüdrətli gurultunun səsi kimi ‘arfa çalanların öz arfalarında çaldıqları səs’ eşidilir. Onlar taxtın önündə ‘yeni bir nəğmə’ oxuyurlar; bu elə bir nəğmədir ki, onu yüz qırx dörd mindən başqa heç kəs öyrənə bilməz. Bu, Musanın və Quzunun nəğməsidir — qurtuluş nəğməsi. O nəğməni yüz qırx dörd mindən başqa heç kəs öyrənə bilməz; çünki bu, onların təcrübəsinin nəğməsidir — elə bir təcrübə ki, heç bir başqa dəstə onu heç vaxt yaşamamışdır. ‘Bunlar Quzunun hara getsə, Onun ardınca gedənlərdir.’ Bunlar, yer üzündən, dirilər arasından dəyişdirilərək götürülmüş olduqlarına görə, ‘Allaha və Quzuya ilk məhsullar’ sayılırlar. Vəhy 15:2, 3; 14:1-5. ‘Bunlar böyük məşəqqətdən çıxıb gələnlərdir;’ onlar, millət mövcud olandan bəri bənzəri olmamış sıxıntı zamanından keçmişlər; Yaqubun dar gününün əzabına dözmüşlər; Allahın hökmlərinin son tökülüşü zamanı vasitəçi olmadan durmuşlar. Lakin onlar xilas edilmişlər, çünki onlar ‘libaslarını yuyub Quzunun qanında ağ etmişlər.’ ‘Onların ağzında hiylə tapılmadı; çünki onlar’ Allahın önündə ‘qüsursuzdurlar.’ ‘Buna görə də onlar Allahın taxtı önündədirlər və gecə-gündüz Onun məbəbində Ona xidmət edirlər; və taxtda Oturan aralarında məskən salacaqdır.’ Onlar yer üzünün aclıq və vəba ilə viran edildiyini, günəşin insanları böyük hərarətlə yandırmaq gücünə malik olduğunu görmüşlər və özləri də əzab, aclıq və susuzluğa dözmüşlər. Lakin ‘onlar artıq nə acacaqlar, nə də susayacaqlar; nə günəş, nə də hər hansı bir istilik onların üzərinə düşəcək. Çünki taxtın ortasında olan Quzu onları bəsləyəcək və onları diri su bulaqlarına aparacaq; və Allah onların gözlərindən bütün yaşları siləcək.’ Vəhy 7:14-17.” Böyük Mübarizə, 648.

“‘Onun məbəbində hər kəs Onun izzətindən danışır’ (Məzmur 29:9) və xilas olunmuşların oxuyacağı nəğmə — onların təcrübəsinin nəğməsi — Allahın izzətini bəyan edəcək: ‘Böyük və heyvətamizdir Sənin işlərin, ya Rəbb Allah, Qadir; ədalətli və həqiqidir Sənin yolların, ey əsrlərin Padşahı. Ya Rəbb, kim qorxmaz və adını izzətləndirməz? Çünki yalnız Sən müqəddəssən.’ Vəhy 15:3, 4, R.V.” Təhsil, 308.

Yetmiş peyğəmbərlik ilinin sonunda papalıq “şirin nəğmə oxuyacaq, çoxlu mahnılar söyləyəcək ki”, “xatırlanasan”. Yetmiş peyğəmbərlik ili hökm sürən padşahlığın sonunda Roma Katolik kilsəsi dünyaya öz keçmiş tarixinin təcrübəsini xatırladacaq. Həmin tarixdə o, özü ilə Avropa padşahları arasındakı münasibətdə əxlaqi hakimiyyət kimi hökm sürürdü. Bu tarix haqlı olaraq Qaranlıq Əsrlər kimi tanınır və Papalığın Avropa padşahları üzərində hökm sürdüyü tarixlə hər hansı şəkildə

əlaqələndirilə bilən bütün qaranlıq, sonradan gələn bütün qaranlığı meydana gətirən elə həmin ən təməl əmələ aid edilə bilər. Həmin əməl kilsə ilə dövlətin, Avropa padşahları ilə Katolik kilsəsinin birləşməsi idi. Müqəddəs Kitabla uyğun nikahda kişi qadın üzərində hökm sürməlidir, lakin həmin tarixdə baş vermiş zinakarlıq kişi ilə qadın arasındakı münasibətin həqiqi nizamının tam tərsinə idi.

Yetmiş ilin sonunda, Papalığın peyğəmbərlik baxımından unudulduğu müddət ərzində dünyanı idarə edən Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin səltənəti sona çatdıqda böyük bir böhran olacaq. Həmin səltənətin süqutunun yaratdığı ümumdünya böhranı, Qaranlıq Əsrlərin tarixində göstərilirdiyi kimi, həmin səltənətin süqutunun doğurduğu çətin zamanlardan keçmək üçün dünyanın Roma Katolik kilsəsinin məənəvi hakimiyyətinə tabe olmalı olduğunu dünyaya bildirməyə Katolik kilsəsinin başlaması üçün qapı açıdır.

Padşahlıq başa çatdıqda və papalıq öz keçmiş təcrübəsinin nəğməsinə oxuduqda—tarixçilərin qaranlıq adlandırdığı bir təcrübəni—bəs onda bu qaranlıq tarix necə ola bilər ki, papalığın yer üzünün padşahları ilə bölüşəcəyi və onları onunla zina etməyə inandıracaq bir xəbər olsun? Böyük bir böhran zamanı niyə keçmiş əsrlərin təcrübəsi, (onun nəğməsi) peyğəmbərlik baxımından unudulmazdan əvvəlki təcrübəsi, yer üzünün padşahlarının bu böyük böhranlarının həlli kimi qaranlıq təcrübəsini qəbul etmələri üçün məntiqi əsas təmin etsin?

“Hətta Romanizmə rəğbətlə yanaşmayanların da böyük bir qismi onun qüdrəti və təsirindən gələn təhlükəni az dərk edir. Bir çoxları iddia edirlər ki, Orta əsrlər dövründə hökm sürən zehni və məənəvi qaranlıq onun ehkamlarının, xurafatının və zülmünün yayılmasına şərait yaratmışdı; eləcə də müasir dövrün daha yüksək düşüncə səviyyəsi, biliyin ümumi şəkildə yayılması və dini məsələlərdə artan dözümlülük dözümsüzlüyün və istibdadın yenidən dirçəlməsini qeyri-mümkün edir. Belə bir vəziyyətin bu maariflənmiş dövrdə mövcud olacağı fikrinin özü belə istehza ilə qarşılanır. Doğrudur, bu nəslin üzərinə zehni, məənəvi və dini baxımdan böyük bir nur saçılır. Allahın Müqəddəs Kəlamının açıq səhifələrindən dünyaya göydən nur saçılmışdır. Lakin yadda saxlamaq lazımdır ki, bəxş edilən nur nə qədər böyükdürsə, onu təhrif edən və rədd edənlərin qaranlığı da bir o qədər böyükdür.”

“Müqəddəs Kitabın dua ilə müşayiət olunan bir tədqiqi protestantlara papalığın həqiqi xarakterini göstərir və onları ondan nifrət etməyə və uzaq durmağa sövq edərdi; lakin bir çoxları öz düşüncələrində o qədər müdrikdirlər ki, həqiqətə yönəldilmələri üçün Allahı təvazökarlıqla axtarmağa ehtiyac duymurlar. Öz maariflənmələri ilə öyündükləri halda, onlar həm Müqəddəs Yazılardan, həm də Allahın qüdrətindən bixəbərdirlər. Onlara vicdanlarını sakitləşdirmək üçün hansısa vasitə lazımdır və onlar ən az ruhani və ən çox alçalıcı olanı axtarırlar. Onların arzuladığı şey, Allahı xatırlamaq üsulu kimi qəbul ediləcək, amma əslində Onu unutmaq üsulu olan bir yoldur. Papalıq bütün bunların ehtiyaclarını qarşılamaq üçün yaxşı uyğunlaşdırılmışdır. O, demək olar ki, bütün dünyanı əhatə edən bəşəriyyətin iki sinfi üçün hazırlanmışdır — öz ləyaqətləri ilə xilas olmaq istəyənlər və günahlarının içində xilas olmaq istəyənlər üçün. Onun qüdrətinin sirri budur.

“Böyük zehni qaranlıq gününün papalığın müvəffəqiyyəti üçün əlverişli olduğu göstərilmişdir. Hələ göstəriləcək ki, böyük zehni işıq günü də onun müvəffəqiyyəti üçün eyni dərəcədə əlverişlidir. Keçmiş əsrlərdə, insanlar Allahın Kəlamından və həqiqət biliyindən məhrum

olduqları zaman, onların gözləri bağlanmışdı və ayaqları üçün sərilmiş toru görmədiklərindən minlərlə insan tora düşürdü. Bu nəşildə isə elələri çoxdur ki, gözləri insan fərziyyələrinin parıltısından, “yalandan elm adlandırılan” şeydən qamaşır; onlar toru seçib ayırd edə bilmir və sanki gözləri bağlanmış kimi onun içinə eyni asanlıqla girirlər. Allah müəyyən etmişdi ki, insanın zehni qabiliyyətləri Yaradanından gələn bir ənəm kimi qəbul edilsin və həqiqətə və salehliyə xidmətdə işlədilsin; lakin qürur və şöhrətpərəstlik bəsləndikdə, insanlar öz nəzəriyyələrini Allahın Kəlamından üstün tutduqda, onda zəka nadanlıqdan da böyük zərər yetirə bilər. Beləliklə, Müqəddəs Kitaba olan imanı sarsıdan indiki dövrün saxta elmi, öz cəlbədicə formaları ilə papalığın qəbuluna yol hazırlamaqda, Qaranlıq Əsrlərdə onun qüdrətlənməsinə yol açmaq üçün biliyin gizlədilməsi necə müvəffəq olmuşdusa, eləcə də o qədər müvəffəq olacaqdır.” Böyük Mübarizə, 572.

“Roma katolikləri şənbənin dəyişdirilməsinin onların kilsəsi tərəfindən edildiyini etiraf edir və məhz bu dəyişikliyi kilsənin ali hakimiyyətinin sübutu kimi göstərir. Onlar bəyan edirlər ki, həftənin birinci gününü şənbə kimi qeyd etməklə protestantlar onun ilahi məsələlərdə qanunvericilik etmək hakimiyyətini tanıyırlar. Roma kilsəsi öz yanılmazlıq iddiasından əl çəkməmişdir; və dünya ilə protestant kilsələri onun yaratdığı saxta bir şənbəni qəbul edərkən, Yehovanın şənbəsini rədd etməklə əslində bu iddianı qəbul etmiş olurlar. Onlar bu dəyişiklik üçün səlahiyyətə istinad edə bilirlər, lakin onların mülahizəsinin yanlışlığı asanlıqla görünür. Papist protestantların özlərini aldatdıqlarını, işin həqiqətlərinə bilərəkdən göz yumduqlarını görəcək qədər iti düşüncəlidir. Bazar təsisatı rəğbət qazandıqca, o sevinir və əmin olur ki, bu, nəhayət bütün protestant dünyasını Romanın bayrağı altına gətirəcəkdir.”

“Şənbənin dəyişdirilməsi Roma kilsəsinin hakimiyyətinin əlaməti və ya nişanıdır. Dördüncü əmrin tələblərini anlayaraq, həqiqi Şənbənin yerinə saxta şənbəyə riayət etməyi seçənlər, bununla, yalnız onun əmri ilə buyurulan həmin hakimiyyətə ehtiram göstərmiş olurlar. Vəhşinin nişanı papalıq şənbəsidir; o, Allahın təyin etdiyi günün yerinə dünya tərəfindən qəbul edilmişdir.

“Lakin peyğəmbərlikdə müəyyən edildiyi kimi, vəhşi heyvanın nişanını qəbul etməyin vaxtı hələ gəlməmişdir. Sınaq vaxtı hələ gəlməmişdir. Roma Katolik birliyi də istisna olunmamaqla, hər kilsədə həqiqi məsihilər vardır. Onlar işığı əldə etməyincə və dördüncü əmrin məcburiliyini görməyincə, heç biri məhkum edilmir. Lakin saxta şənbənin icrasını məcburi edən fərman verildikdə və üçüncü mələyin uca fəryadı insanları vəhşi heyvana və onun surətinə səcdə etməkdən çəkəndirmək üçün onları xəbərdar etdikdə, yalanla həqiqət arasındakı xətt aydın şəkildə çəkiləcəkdir. O zaman hələ də təqsirdə davam edənlər vəhşi heyvanın nişanını alınlarında və ya əllərində qəbul edəcəklər.”

“Sürətli addımlarla bu dövrə yaxınlaşırıq. Protestant kilsələri yalançı dini dəstəkləmək üçün dünyəvi hakimiyyətlə birləşəndə, hansı dinə qarşı çıxmağa görə onların əcdadları ən amansız təqiblərə məruz qalmışdılar, onda papalığın şənbə günü kilsə ilə dövlətin birgə hakimiyyəti ilə məcburi şəkildə tətbiq ediləcək. Milli bir dönüklük baş verəcək və bu, yalnız milli fəlakətlə nəticələnəcək.” Bible Training School, 2 fevral 1913.

İndi fəslin özünə tam şəkildə müraciət etməzdən əvvəl müəyyənləşdirməyə çalışdığımız rəmzlərdən beşinə toxunmuş olduq. Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində şəhər bir padşahlıqdır və

Yeşaya iyirmi üçdə bir-biri ilə yaxından əlaqəli, lakin aydın şəkildə fərqli olan iki padşahlıq vardır. Birincisi “taclandıran şəhər”, digəri isə “tacir şəhəri”dir. Axır günlərdə əjdaha, vəhşi heyvan və yalançı peyğəmbərin üçqat birliyi üzərində nəzarət edən qüvvə papalıqdır. Tacı daşıyan padşahlıq odur.

“Son böhrana yaxınlaşdıqca, Rəbbin vasitələri arasında ahəng və birliyin mövcud olması həyatı əhəmiyyət daşıyır. Dünya fırtına, müharibə və ixtilaf doludur. Lakin bir baş altında — papalıq hakimiyyəti altında — xalq Allahın şahidlərinin simasında Ona qarşı çıxmaq üçün birləşəcək. Bu birlik böyük dönük tərəfindən möhürlənir. O, öz əlaltılarını həqiqətə qarşı müharibə aparmaqda birləşdirməyə çalışarkən, onun müdafiəçilərini bölmək və səpələmək üçün çalışacaq. Qısqanclıq, pis güman, böhtançı danışq onun tərəfindən ixtilaf və parçalanma yaratmaq üçün təhrik olunur.” Testimonies, cild 7, 182.

Tacı olan padşahlıq Surdur; bu, “qaya” deməkdir. Bu fəsildə Sur Məsihi saxtalaşdırmağa çalışan papalığı təmsil edir, çünki papalıq antixristdir. Antixrist sözündəki “anti” sözü “yerinə” mənasını verir. Papalıq hər səviyyədə Məsihi saxtalaşdırmağa çalışır və Sur adı qaya deməkdir, çünki papalıq “Əsrlərin Qayası”nın saxta təqlididir.

Tac qoyan şəhər Sur barədə bu məsləhəti kim verib? Elə bir şəhər ki, onun tacirləri şahzadələrdir, alverçiləri isə yer üzünün hörmətli adamlarıdır. Qoşunlar Rəbbi bunu niyyət etmişdir ki, bütün izzətin təkbürünü ləkələsin və yer üzünün bütün hörmətli adamlarını həqarətə salsın. Ey Tarış qızı, çay kimi öz torpağından keç; artıq heç bir qüvvət qalmamışdır. O, əlini dənizin üzərinə uzatdı, səltənətləri sarsıtdı; Rəbb tacir şəhəri barəsində əmr verdi ki, onun istehkamları məhv edilsin. Yeşaya 23:8–11.

Biz çoxlu şahidlər əsasında göstərmək niyyətindəyik ki, “padşahlıqların sarsıtılması” Allah tərəfindən, İslam vasitəsilə həyata keçirilir. Millətləri qəzəbləndirən və millətləri sarsıtmaq üçün istifadə olunan qüvvə İslamdır. Bu məqamda biz müəyyən edirik ki, Rəbb “yer üzünün bütün mötəbərlərini” rüsvayçılığa düçar etməyi qərara almışdır; bunlar “tacirlər” və “alış-veriş edənlərdir” ki, onların “istehkamları” dağıdılmalıdır. Tacir şəhəri və tac qoyan şəhər “göyün narazılığını oyatmışdır” və Rəbb onların “istehkamlarını” məhv etməyi niyyət etmişdir; bu isə iqtisadiyyatı təmsil edir. İqtisadiyyatın çöküşü Birləşmiş Ştatlarda bazar qanunundan əvvəl baş verir, çünki bazar qanunundan əvvəl Birləşmiş Ştatların vətəndaşları “ilahi lütfə və müvəqqəti firavanlığa” qaytarılmağı tələb edirlər. Onların dəlili budur ki, bazar günü “sərt şəkildə tətbiq edilənədək” Allahın hökmləri sona çatmayacaq. Müqəddəs Kitabın bir neçə şahidi razılaşıb ki, biz dünya iqtisadiyyatında nəhəng bir çöküşün astanasındayıq. Həmin çöküş bazar qanunundan əvvəl baş verir, necə ki, 1837-ci ilin çöküşü də 22 oktyabr 1844-cü ildən əvvəl baş vermişdi.

“Və sonra böyük aldadıcı insanları inandıracaq ki, bu bəlalara səbəb olanlar Allaha xidmət edənlərdir. Səmanın narazılığına səbəb olmuş zümrə bütün dərdlərini Allahın əmrlərinə itaəti itaətsizlər üçün daim davam edən məzəmmət olanların üzərinə yükləyəcək. Elan ediləcək ki, insanlar bazar gününün şənbəsinin pozulması ilə Allahı təhqir edirlər; bu günah hələ bazar gününə riayət ciddi surətdə məcburi edilənədək kəsilməyəcək fəlakətlərə səbəb olmuşdur; və dördüncü əmrin tələblərini irəli sürənlər, beləliklə bazar gününə ehtiramı dağıdanlar, xalqı narahat edən, onların ilahi lütfə və dünyəvi firavanlığa qayıdışına mane olan şəxslərdir.

Beləliklə, qədimdə Allahın quluna qarşı irəli sürülmüş ittiham təkrar olunacaq və eyni dərəcədə əsaslı sayılan səbəblər üzərində irəli sürüləcəkdir: «Və belə oldu ki, Axav İlyası görəndə ona dedi: Ey İsraili narahat edən, sənmişən? O isə cavab verdi: Mən İsraili narahat etməmişəm; əksinə, sən və ata evin, çünki siz Rəbbin əmrlərini tərk etmisiniz, sən də Baallara uymusan». 1 Kings 18:17, 18. Xalqın qəzəbi yalan ittihamlarla qızıışdırıldıqca, onlar Allahın elçilərinə qarşı dönük İsrailin İlyasa qarşı tutduğu yol ilə çox oxşar bir yol tutacaqlar.” The Great Controversy, 590.

İlyasın Karmel dağında Baalın peyğəmbərləri və meşə bütələrinin kahinləri ilə qarşıdurması bazar günü qanununu təmsil edir. Kilsəyə verilən xəbər belə idi: “bu gün kimə qulluq edəcəyinizi seçin.” Bu tarix bazar günü qanununda təkrarlandıqda sual belə olur: “hansı günü seçəcəksiniz, çünki seçdiyiniz gün kimə qulluq etdiyinizi göstərir.” Karmel dağından əvvəl üç il yarım davam edən şiddətli quraqlıq var idi. Bazar günü qanunundan əvvəl bazar günü qanunlarının bir silsiləsi mövcuddur, lakin onlar “ciddi surətdə tətbiq edilməmişdir.” Bazar günü qanunu ilə əlaqəli prinsip budur ki, milli dönüklüyün ardınca milli fəlakət gəlir. Bunun nümunəsi budur ki, Konstantin 321-ci ildə bazar günü qanunu qəbul etdi və bundan az sonra Vəhy kitabının səkkizinci fəslinin ilk dörd suru Qərbi Romanı 476-cı ilə qədər öz sonuna doğru aparmağa başladı. Konstantinin hekayəsi mühümdür, çünki o, bazar gününün tədricən ucaldılmasını və eyni zamanda yeddinci gün Şənbəsinin tədricən məhdudlaşdırılmasını özündə ehtiva edirdi. Bu mərhələli tarix öz son həddinə o zaman çatdı ki, vətəndaşlar bazar gününü qeyd etməyə məcbur edilir, yaxud Şənbəni saxladıqlarına görə təqib olunurdular. Bu, həmçinin Amerika Birləşmiş Ştatlarında artan bazar günü qanunvericiliyinin nəticə nöqtəsidir. Bazar gününə ibadətə məcburi tətbiqi ilə əlaqəli prinsiplərdən biri budur: “milli dönüklüyün ardınca milli fəlakət gəlir.” Bu prinsip o deməkdir ki, bazar günü qanununun tətbiqinin getdikcə sərtləşməsi, Vəhy 13:11-dəki faktiki bazar günü qanunundan əvvəl, Allahın hökmlərinin də artmasına səbəb olur. Hər bir qəbul edilmiş qanun ona müvafiq bir fəlakət gətirəcəkdir. Vətəndaşların Şənbəni saxlayanları səbəbkar saydıqları hökmlər əslində bazar günü qanunvericiliyinin getdikcə sərtləşən tətbiqi nəticəsində meydana gəlir. Biz The Great Controversy əsərindən, mənim “Bazar Gününün İrəliləyişi” adlandırdığım bir parçanı daxil etmişik. Sizə tövsiyə edərdim ki, onu bir daha oxuyasınız. O, “The Spirit of Prophecy” adlı bölmədədir.

“Allah xalqının müxalifət və qəzəb tufanına qarşı durmağa hazır olması üçün axır günlərdə nə baş verəcəyini aşkar etmişdir. Qarşılarında duran hadisələr barədə xəbərdar edilmiş olanlar yaxınlaşan fırtınanı sakit bir gözlənti ilə gözləyib, Rəbbin sıxıntı günündə Öz sadıqlarını qoruyacağı düşüncəsi ilə özlərinə təsəlli verməməlidirlər. Biz Rəbbini gözləyən adamlar kimi olmalıyıq; avara bir intizar içində deyil, sarsılmaz imanla ciddi əməyin içində. İndi zehnimizin ikinci dərəcəli əhəmiyyət daşıyan şeylərlə məşğul olmasına yol verməyin vaxtı deyildir. İnsanlar yatarkən, Şeytan fəal surətdə işləri elə nizama salır ki, Rəbbin xalqına nə mərhəmət, nə də ədalət göstərilsin. Bazar günü hərəkəti indi qaranlıqda öz yolunu açmaqdadır. Rəhbərlər həqiqi məsələni gizlədirlər və hərəkətlə birləşənlərin çoxu da bu gizli axının hara yönəldiyini özləri görmürlər. Onun bəyanları yumşaq və zahirən məsihidir, lakin danışacağı zaman əjdahanın ruhunu aşkar edəcəkdir. Qarşıda duran təhlükənin qarşısını almaq üçün gücümüz çatan hər şeyi etmək bizim borcumuzdur. Özümüzü xalqın qarşısında münasib bir şəkildə təqdim etməklə qərəzi aradan qaldırmağa çalışmalıyıq. Mübahisə mövzusunda duran həqiqi

məsələni onların önünə gətirməliyik; beləliklə də vicdan azadlığını məhdudlaşdıran tədbirlərə qarşı ən təsirli etirazı irəli sürmüş olarıq. Müqəddəs Yazıları araşdırmalı və imanımızın səbəbini izah etməyə qadir olmalıyıq. Peyğəmbər deyir: 'Pislər pislilik edəcəklər və pislərdən heç biri anlamayacaq; amma müdriklər anlayacaqlar.'" Testimonies, cild 5, 452.

Bazar günü qanunvericiliyi hərəkətini tanımaq çətindir, çünki o, "qaranlıqda" irəliləyir və papalıq "gizlicə və hiss etdirilmədən" "öz məqsədlərini daha da irəli aparmaq üçün qüvvələrini möhkəmləndirir." Bazar günü qanunvericiliyini qaranlıqda qəbul etdirmək işi yüz qırx dörd minin sınaq prosesində mərkəzi bir məsələ olması bir həqiqətdir. Danielə və Bacı Uayta görə, "pislərin heç biri başa düşməyəcək." Daniəldəki "pislər" Matta İncilindəki "ağılsız bakirələr"dir; Bacı Uayt onları Laodikyalılar kimi müəyyən edir. Müdriklər, ətrafımızdakı tarix Allahın Kəlamına zidd görünəndə belə, indi baş verməkdə olan hadisələri anlayacaqlar. Biz Allahın Kəlamına inanırıq, yoxsa ətrafımızda baş verənlərə? Halbuki bizə öncədən xəbər verilmişdir ki, son Nuhun günlərində olduğu kimi olacaq.

"Qiyamla dolu, allahsız ləzzətlə dolu dünya yuxudadır, cismani arxayınlıq içində yuxudadır. İnsanlar Rəbbin gəlişini uzağa atırlar. Onlar xəbərdarlıqlara gülürlər. Təkəbbürlü öyünc belə edilir: «Hər şey başlanğıcdan bəri necə idisə, eləcə də davam edir». «Sabah da bu gün kimi olacaq, hətta daha da bol.» 2 Peter 3:4; İsaiah 56:12. Biz zövqsevərliyə daha dərinədən qərq olacağıq. Lakin Məsih deyir: «Budur, Mən oğru kimi gəlirəm.» Revelation 16:15. Elə dünya istehza ilə «Onun gəlişi barədə vəd haradadır?» deyə soruşduğu vaxt əlamətlər yerinə yetir. Onlar «Sülh və əmin-amanlıq» deyə fəryad edərkən qəfil məhvətmə gəlir. İstehzaçı, həqiqəti rədd edən şəxs özündənrazı olduqda; müxtəlif pulqazanma sahələrində işin gündəlik axarı prinsipə etina edilmədən davam etdirildikdə; tələbə Müqəddəs Kitabından başqa hər şey haqqında biliyi canatımla axtardıqda, Məsih oğru kimi gəlir."

"Dünyadakı hər şey çalxantı içindədir. Dövrün əlamətləri qorxulu və vahiməlidir. Yaxınlaşan hadisələr öz kölgələrini qabaqcadan salır. Allahın Ruhu yer üzündən çəkilir və fəlakətin ardınca dənizdə də, quruda da yeni fəlakətlər gəlir. Qasırğalar, zəlzələlər, yanğınlər, daşqınlər, hər dərəcədə qətlər var. Gələcəyi kim oxuya bilər? Təhlükəsizlik haradadır? İnsani və ya dünyəvi olan heç nədə təminat yoxdur. İnsanlar seçdikləri bayraq altında sürətlə sıralanırlar. Onlar öz rəhbərlərinin hərəkətlərini nigaranlıqla gözləyir və izləyirlər. Elələri var ki, Rəbbimizin zühurunu gözləyir, onu izləyir və onun uğrunda çalışırlar. Başqa bir sinif isə ilk böyük mürtədin komandanlığı altında sıraya düzülür. Qəlbədən və candan inananların azı bilir ki, qaçınılmalı bir cəhənnəməmiz və qazanılmalı bir cənnətimiz vardır."

"Böhran yavaş-yavaş üzərimizə gəlir. Günəş göylərdə parlayır, öz adı dövrəsini tamamlayır və göylər hələ də Allahın izzətini bəyan edir. İnsanlar hələ də yeyib-içir, əkib-tikir, evlənir və ərə verirlər. Tacirlər hələ də alır və satırlar. İnsanlar bir-birini itələyir, ən yüksək yer uğrunda çəkişirlər. Ləzzət düşkünləri hələ də teatrlara, at yarışlarına, qumar yuvalarına axışırlar. Ən böyük həyəcan hökm sürür, lakin sınaq müddətinin saati sürətlə başa çatır və hər bir halın əbədi olaraq həll olunması anı yaxınlaşır. Şeytan görür ki, onun vaxtı qısadır. O, bütün vasitələrini işə salmışdır ki, insanlar sınaq gününün sonuna qədər aldadılsın, yolundan azdırılsın, məşğul edilsin və bihuş edilsinlər; o zaman lütf qapısı əbədi olaraq bağlanacaq."

“Zeytun dağından Rəbbimizin xəbərdaredici sözləri əsrlər boyunca bizə ciddi bir təntənə ilə gəlib çatır: ‘Özünü də diqqət edin ki, heç bir vaxt ürəkləriniz həddən artıq keif məclisləri, sərxoşluq və bu həyatın qayğıları ilə yüklənməsin və o gün qəflətən üstünü də gəlməsin.’ ‘Buna görə də ayıq olun və daim dua edin ki, baş verəcək bütün bu şeylərdən qaçmağa və Bəşər Oğlunun önündə durmağa layiq sayılasınız.’” Əsrlərin Arzusu, 635, 636.

Yeşayanın iyirmi üçüncü fəslində Zidon Amerika Birləşmiş Ştatlarıdır, Sur isə papalıqdır. Sur və Zidon Aralıq dənizi sahilində yerləşən, qədim dövrdə bir-biri ilə eyni zamanda mövcud olmuş Finikiya şəhərləri idi. Onlar dəniz ticarəti, sərvəti və qədim dünyadakı nüfuzu ilə tanınırdılar. Həmin parçadakı Zidon və onun “tacirləri” Tarşişi yenidən təchiz edirdilər. Zidonun tacirləri “Sihorun toxumu” ilə ticarət edirdilər; bu isə “bir çayın məhsulu”dur və “çayın” bəhrəsidir, həm də “onun gəliri”dir, çünki o, “xalqların bazarı”dır. Bütün peyğəmbərlər dünyanın sonundan danışır; elə isə dünyanın sonunda xalqların bazarı kimdir? Bu, ABŞ-dır.

Sihor Misirdə bir çaydır (ehtimal ki, Nil deltasında) və dünyanın sərvətini təmsil etmək üçün istifadə olunur, çünki Misir dünyadır. Sidonun “bakirə qızı” ABŞ-ın son nəslini təmsil edir və o, Bazar qanununu müşayiət edən hərbi vəziyyətin və dərhal ardınca gələn milli fəlakətin təsiri ilə əzilir. Sidonun həmin bakirələri Sur barədə verilən sualla məzəmmət olunurlar: “məgər bu sizin şəhərinizdir” (səltənətinizdir) ki, ABŞ onda sevinirdi? Məgər “qədimliyi qədim günlərə çatan bu səltənət” budurmu; halbuki, parçaya görə, o, tufandan dərhal sonra Nimrod tərəfindən təsis edilmişdi?

Allah “taclandıran şəhər olan Sur”u cəzalandırmağı qərara almış və “məqsəd etmişdir”. Papalığın cəzasına dünyanın maliyyə quruluşunun çökməsi də daxildir, çünki “Rəbb” “tacir şəhər” olan “Sidon”a “qarşı” “əmr vermişdir” (Amerika Birləşmiş Ştatları). Onun “möhkəm qalaları”, yaxud Amerika Birləşmiş Ştatlarının iqtisadiyyatını “dağıtmaq” barədə əmri Şənbə əmridir, çünki milli dönüklüyün ardınca milli fəlakət gəlir.

Papalığın cəzası, Amerika Birləşmiş Ştatlarının iqtisadiyyatının məhv edilməsinə cavab olaraq bütün dünyanın iqtisadi çöküşü ilə başlayır. Zidonun öz iqtisadiyyatı ilə əlaqəli bir “evi” vardır; beləliklə, o, artıq içinə girə bilməyəcəyiniz üçün məhv edilən maliyyə quruluşunu təmsil edir. Həmin “ev”dən artıq nə sərmayə, nə də mənfəət vardır, çünki o məhv edilmişdir. Məhv Bazar qanunu zamanı baş verir, baxmayaraq ki, Bazar qanunundan əvvəl artıq artmaqda olan hökmlər mövcuddur. Çöküş baş verdikdə, papalıq, tacir şahzadələri və möhtərəm tacirləri ilə birlikdə ABŞ, eləcə də Tarşiş gəmiləri “fəryad edəcəklər.”

Parçadakı “Tarşiş”in yerləşdiyi məkan qədim dövrlərdə sərvətlə əlaqələndirilir və Müqəddəs Kitabda Tarşiş gəmiləri iqtisadi qüdrətin başlıca simvoludur.

Çünki padşahın gəmiləri Hürəm qulları ilə birlikdə Tarşişə gedirdi; Tarşiş gəmiləri hər üç ildən bir gəlib qızıl, gümüş, fil sümüyü, meymunlar və tovuz quşları gətirirdi. Və padşah Süleyman var-dövlətdə və hikmətdə yer üzünün bütün padşahlarını ötüb keçdi. 2 Salmələ 9:21, 22.

Gəmilər iqtisadi qüdrəti təmsil edir və Tarşiş Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində başlıca iqtisadi gəmi sayılır. Tarşişin “qızı” ilə təmsil olunan son nəslinə “çay kimi öz torpağından keç” deyilir və

onun gördüyü budur ki, öz torpağında artıq “heç bir qüvvə” qalmamışdır və o, artıq Sur padşahlığı üzərində “sevinə” bilmir. Onların axtardıkları qüvvət Sidonun əvvəlki iqtisadi qüdrəti idi, lakin o artıq yox idi, çünki dəniz “deyərək” danışmışdı: “Mən doğum sancısı çəkmirəm, nə uşaq doğuram, nə cavan oğlanlar böyüdüürəm, nə də bakirə qızlar yetişdirirəm”; bununla da dənizin son nəsli müəyyən edilir ki, bu da dünyanın iqtisadiyyatının məhvinə ağı deyən dünya xalqlarıdır; həmin anda dünya xalqları ayılır və anlayırlar ki, onlar yer üzünün tarixinin son nəslidir və əbədi həyata hazırlaşmaq üçün artıq çox gecdir.

“Əbədiyyət səhnələrinin gerçəkliyi insanın duyğularına açıldığı zaman, pulun dəyəri çox keçmədən və çox qəfil şəkildə düşəcək.” Evangelism, 62.

Mətn parçasında hamıya ağrı verən iki “xəbər” və ya ismarıq vardır. Birinci “xəbər” Misirlə bağlıdır, ikinci “xəbər” isə Surladır. Misir haqqında xəbər keçmiş zamanda verilir, çünki Yeşaya belə deyir: “Misir haqqında xəbərdə olduğu kimi”; bununla da Allahın Sidonu (ABŞ-ı) məhv etməzdən əvvəl Misirlə bağlı bir iş gördüyünü göstərir. Allahın Misirlə bağlı etdiyi şey, eyni zamanda Misirin “xəbər”ini də təmsil edir: Allah seçilmiş bir xalqla ilk dəfə əhdə girdiyi zaman Misiri məhv etdi. Hər iki xəbər eyni “xəbər”dir. Misirin xəbəri başlanğıcdır, Surun xəbəri isə sonudur. Alfa və Omega son günlərdə yüz qırx dörd minlə olan əhdi bu mövzunun başlanğıc tarixi ilə təsvir etmişdir. Misirlə bağlı “xəbər” Qırmızı dənizdəki qurtuluşdur; o zaman Firon və onun ordusu məhv edildi və bu, “Sur yükü” olan “xəbər”lə təmsil olunan Allah xalqının son qurtuluşunun timsalıdır.

Müqəddəs Kitabda Tarış gəmilərini məhv edən qüvvə kimi təqdim olunan qüvvə İslamdır. İslam mövzusu daha sonra ele alınacağı üçün, bu mövzuya sonrakı bir vaxtda daha ətraflı toxunacağıq. Bu, həmin parçada Kipr üçün işlədilən qədim bir söz olan “Kittim” kimi təsvir olunur və ayə Sidonla Surun məhvinin “Kittim”dən aşkar edildiyini bildirir. İslamın rəmzi, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində Amerika Birləşmiş Ştatlarının məhvinə göstərən çox xüsusi bir təsviri də ehtiva edir.

Yeşaya kitabında istinad edilən günləri və illəri izləmək mühümdür, çünki onlar çox vaxt ardınca gələn parçanın peyğəmbərlik zamanını müəyyən edir. Yeşayanın iyirmi üçüncü fəsli, iyirmi ikinci fəsildəki “görüm vadisinin” “yük”ündən sonra gəlir; ondan əvvəl isə üç “yük”ü olan iyirmi birinci fəsil dayanır və bu üçü də İslamı müəyyən edir. Həmin fəsildən əvvəl, iyirminci fəslin birinci ayəsində, ardınca gələn fəsillərdəki sonrakı fəlakət peyğəmbərliklərinin müəyyən edildiyi peyğəmbərlik tarixinin konteksti verilir.

Tartan Aşdoda gəldiyi ildə—Aşşur padşahı Sarqon onu göndərmişdi—Aşdoda qarşı vuruşub onu aldı. Yeşaya 20:1.

“Tartan” sözü bir ad ola bilər, yaxud böyük ehtimalla bir hərbi başçının titulusudur. Tartan Misirdəki bir şəhər olan Aşdoda gəldi və onu Assurların dünyanı tədricən öz nəzarəti altına aldıkları tarix dövründə ələ keçirdi. Assuriya Babilin bir tipi idi. Həm Assuriya, həm də Babil şimaldan gələn padşahlıqlar idi, Allahın qoyunlarını “dağıdan” “aslanlar” kimi tanınan padşahlıqlar idi və hər ikisi eyni cəzanı alır. Assuriya birinci idi, Babil isə sonuncu idi.

İsrail dağılmış bir qoyundur; aslanlar onu qovub dağıtdılar: əvvəl Aşşur padşahı onu yedi; axırda isə Babil padşahı bu Navuxodonosor onun sümüklərini sındırdı. Buna görə də Ordular Rəbbi, İsrailin Allahı belə deyir: Bax, necə ki Aşşur padşahını cəzalandırdım, Babil padşahını və onun ölkəsini də eləcə cəzalandıracağam. Yeremya 50:17, 18.

Peyğəmbərlik baxımından onların hər ikisi də “məğrur Assuriyalı”dır.

“Təkəbbürlü assuriyalı Sanxerib Allahı məzəmmət edib küfr söylədikdə və İsraili məhvə hədələdikdə, «həmin gecə belə oldu ki, Rəbbin mələyi çıxıb assurluların düşərgəsində yüz səksən beş min nəfəri qırdı». Sanxeribin ordusundan «bütün igid döyüşçülər, rəhbərlər və sərkərdələr məhv edildi». «Beləcə, o, üzüqara halda öz ölkəsinə qayıtdı». [2 Padşahlar 19:35; 2 Salmələr 32:21.]” Böyük Mübarizə, 512.

“Tartanın Aşdoda gəldiyi” və “onu aldığı” il, Daniel on birinci fəslin son altı ayəsində təsvir edildiyi kimi, papalıq hakimiyyətinin dünyanı mərhələli şəkildə fəth etməsini təmsil edir. Təhqiqat mühakiməsinin “axır günləri” olan və birbaşa icraedici mühakiməyə, (son yeddi bələyə) aparan bazar günü qanunu böhranının tarixi, Tartanın Aşdoda gəldiyi “il” ilə təmsil olunan tarixi şəraitdir. Bu tarixin konteksti müəyyən edildikdən sonra Yeşaya İslam haqqında üç fəlakət peyğəmbərliyi, Laodikeya Adventizmi haqqında bir peyğəmbərlik, daha sonra isə Surun yükünü təqdim edir. İyirmi dördüncü fəsil, iyirmi beşinci fəslin ardınca gəldiyi, Allahın xalqının son qurtuluşunu təmsil etdiyi və burada Allahın xalqının böyük məşəqqət zamanı söylədiyi ən məşhur ifadələrdən birini səsləndirdiyi son yeddi bələnin klassik nümunələrindən biridir.

Və o gün deyiləcək: Budur, bu, bizim Allahımızdır; biz Ona ümid bağlamışdıq, O da bizi xilas edəcək; budur, Rəbb budur; biz Ona ümid bağlamışdıq, Onun xilasında şadlanacaq və sevinəcəyik. Yeşaya 25:9.

Yüz qırx dörd min nəfər, on bakirə məsələinə uyğun olaraq O, geciksə də, Rəbbinin toy məclisinə gəlməsini gözləyən müdrik bakirələrdir. Onlar Laodikyalılar deyil, Filadelfyalılardır. Bu məqama qədər bu məqalə konteksti təqdim etməkdə idi.

1798-cu ildə Napoleon vəhyin on üçüncü fəslinə görə dünyanın sonunda sağaldılan peyğəmbərlikdəki ölümçül yarını vuraraq papanı əsir aldı. Həmin anda Amerika Birləşmiş Ştatları Danielin ikinci, yeddinci, səkkizinci və on birinci fəsillərinə, eləcə də Vəhyin on ikinci, on üçüncü, on altıncı, on yeddinci və on səkkizinci fəsillərinə görə Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı kimi öz yerini tutdu. Həmin vaxtdan etibarən həm Amerika Birləşmiş Ştatlarının Respublikaçı buynuzu, həm də Protestant buynuz (Adventizm) papalığın kim olduğunu unutmuşdur. 1798-ci il dünya qalan digər xalqlarının Amerika Birləşmiş Ştatlarını suveren millət kimi tanıdığı ilk ildir və bu həm də birinci mələyin xəbərinin tarixdə zühur etdiyi ildir.

O dövrdə bir protestantın “şüarı” belə idi: “yalnız Müqəddəs Kitab və yalnız Müqəddəs Kitab.” Protestantlar özlərini yalnız Müqəddəs Kitabın müdafiəçiləri kimi tanıyırlar və Adventizm ikinci mələyin gəlişində onların mantıyasını öz üzərinə götürdükdə, həmin “şüarı” qəbul etdi və bundan sonra “kitab əhli” adlandırıldı. Uilyam Millerin xidməti vasitəsilə onlara elə bir qaydalar toplusu verilmişdi ki, düzgün tətbiq olunduğu təqdirdə, eşitmək istəyən hər kəsin zehninə Müqəddəs Kitabı açardı. Millerin Peyğəmbərlik Təfsiri Qaydaları ilhamın dediyinə görə bizim öyrənməli olduğumuz

şeydir, əgər üçüncü mələyin xəbərini verməliyəksə.

Məsih demişdir: “Əgər kimsə Mənim ardımca gəlmək istəyirsə, özünü inkar etsin, çarmıxını götürsün və Mənim ardımca gəlsin.” Yenə O demişdir: “Mən dünyanın nuruyam; Mənim ardımca gələn qaranlıqda yeriməyəcək.” Həqiqətin nuru yanan bir çıraq kimi yayılmaqdadır və nuru sevənlər qaranlıqda yeriməyəcəklər. Onlar Müqəddəs Yazıları araşdıracaqlar ki, həqiqi Çobanın səsinə qulaq asdıqlarını, yad birinin səsinə isə yox, qəti surətdə bilsinlər.

“Üçüncü mələyin xəbərini bəyan etməklə məşğul olanlar Müqəddəs Yazıları Ata Millerin qəbul etdiyi eyni plan üzrə araşdırırlar. Views of the Prophecies and Prophetic Chronology adlı kiçik kitabçada Ata Miller Müqəddəs Kitabın öyrənilməsi və təfsiri üçün aşağıdakı sadə, lakin ağıllı və mühüm qaydaları verir:

“1. Hər bir söz Müqəddəs Kitabda təqdim olunan mövzuya münasibətdə özünəməxsus uyğunluğa malik olmalıdır; 2. Bütün Müqəddəs Yazı zəruridir və səyli tətbiq və araşdırma ilə başa düşülə bilər; 3. İmanla, tərəddüd etmədən istəyənlərdən Müqəddəs Yazıda aşkar edilən heç nə gizlədilməyib və gizlədilməyəcək; 4. Təlimi anlamaq üçün bilmək istədiyiniz mövzu barədə bütün ayələri bir yerə toplayın, sonra hər bir sözün özünəməxsus təsirinə yol verin; və əgər öz nəzəriyyənizi ziddiyyət olmadan qura bilərsinizsə, yanılırsınız; 5. Müqəddəs Yazı özünün öz şərhçisi olmalıdır, çünki o, özü-özlüyündə bir qaydadır. Əgər mən mənə izah etsin deyə bir müəllimə güvənirəmsə və o da onun mənası barəsində ehtimalla danışarsa, yaxud məzhəbçi etiqadına görə onun belə olmasını arzulayarsa, ya da müdrik hesab olunmaq istəsə, onda onun ehtimalı, arzusu, etiqadı və ya müdrikliyi mənim qaydam olur, Müqəddəs Kitab isə yox.”

“Yuxarıda deyilənlər bu qaydaların bir hissəsidir; və Müqəddəs Kitabı öyrənməyimizdə hamımız üçün irəli sürülən prinsiplərə diqqət yetirmək xeyirli olacaqdır.

“Həqiqi iman Müqəddəs Yazılara əsaslanır; lakin Şeytan Müqəddəs Yazıları təhrif etmək və azğınlığı araya gətirmək üçün o qədər çox vasitələrdən istifadə edir ki, onların həqiqətən nə öyrətdiyini bilmək istəyən kəs üçün böyük ehtiyat tələb olunur. Bu dövrün böyük aldanışlarından biri hiss üzərində çox dayanmaq və Allahın Kəlamının açıq bəyanlarını, həmin kəlam hisslə uyğun gəlmir deyə, nəzərə almadan, eyni zamanda səmimiyyət iddiasında bulunmaqdır. Bir çoxlarının imanları üçün hissədən başqa təməli yoxdur. Onların dini coşqudan ibarətdir; o dayandıqda, imanları da yox olur. Hiss saman ola bilər, lakin Allahın Kəlamı buğdadır. Və peyğəmbər deyir: ‘Samanın buğdaya nə aidiyyəti var?’”

“Özlərində heç vaxt olmayan və əldə etmələri mümkün olmayan nur və biliyə etinasız yanaşdıqlarına görə heç kəs məhkum edilməyəcək. Lakin çoxları Məsihin elçiləri tərəfindən onlara təqdim edilən həqiqətə itaət etməkdən imtina edirlər, çünki onlar dünyanın ölçüsünə uyğunlaşmaq istəyirlər; və onların idrakına çatmış həqiqət, canlarında parlamış nur, Məhkəmə günü onları məhkum edəcək. Bu son günlərdə biz bütün əsrlər boyu parlayıb gəlmiş toplanmış nura maliklik və buna müvafiq olaraq məsul tutulacağıq. Müqəddəslik yolu dünya ilə eyni səviyyədə deyil; o, ucaldılmış bir yoldur. Əgər biz bu yolda yerisək, əgər Rəbbin əmrləri yolunda qaçsaq, onda görəcəyik ki, “salehlərin yolu kamil günə qədər getdikcə daha artıq parlayan nur kimidir.” Review and Herald, 25 noyabr 1884.

Uilyam Millerin qaydaları haqqında daha ətraflı məlumatı Peyğəmbərlik Açıqları kateqoriyası altında “Uilyam Miller” başlıqlı məqalədə oxuya bilərsiniz.

“Müqəddəs Kitabı araşdırmağımızda” biz hamımız peyğəmbərlik təfsirinə dair “Ata Millerin” qaydalarında irəli sürülmüş prinsiplərə diqqətlə əməl etsək, yaxşı etmiş olarıq. Protestantlığın buynuzuna Müqəddəs Kitab adlandırdığımız müqəddəs sənəd verilmişdi; həmçinin onun daxilində ehtiva olunan prinsipləri müdafiə və təbliğ etmək məsuliyyəti də verilmişdi; və protestant buynuzuna, müqəddəs sənədin mənasını və məqsədini düzgün ayırd etmək üçün, qaydalar məcmusu da verilmişdi.

Respublikaçılığın buynuzuna Konstitusiya adlandırdığımız müqəddəs bir sənəd verildi və həmçinin onun daxilində ehtiva olunan prinsipləri müdafiə etmək və təşviq etmək məsuliyyəti tapşırıldı. Respublikaçı buynuz, müqəddəs sənədin məna və niyyətini düzgün ayırd etmək üçün bir sıra qaydalar da verildi. Konstitusiyanı düzgün ayırd etmək üçün verilən qaydalar Hüquqlar haqqında Billdir və o, Konstitusiyanın ən mühüm məqsədini Hüquqlar haqqında Billin ilk qaydalarında təsbit edir. Hüquqlar haqqında Billdə sadalanan Birinci Düzəliş din, ifadə, söz və mətbuat azadlığıdır.

“Konqres dinin təsis edilməsinə dair və ya onun sərbəst şəkildə icrasını qadağan edən heç bir qanun qəbul etməyəcək; yaxud söz azadlığını və ya mətbuat azadlığını; yaxud xalqın dinc şəkildə toplaşmaq və şikayətlərin aradan qaldırılması üçün Hökumətə ərizə ilə müraciət etmək hüququnu məhdudlaşdırmayacaq.” ABŞ Konstitusiyası, I düzəliş

Bazar günü qanunu Konstitusiyanın din azadlığını təmin edən birinci maddəsinə qarşı açıq bir hücumdur; bu azadlıq bazar günü qanunu ilə ləğv edilir və bununla da Konstitusiyanın sonu, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı kimi Amerika Birləşmiş Ştatlarının sonu və o zaman üçüncü mələyin xəbərini gur bir nida ilə bəyan edənlərə qarşı təqibin başlanğıcı qeyd olunur. Üçüncü mələyin gur nidasını bəyan edən və Birinci Düzəlişin və Konstitusiyanın məhv edilməsinə etiraz edənlər, müdafiə etmək üçün təyin olunduqları müqəddəs sənədi qoruyan müqəddəs qaydaları müdafiə etməli və tətbiq etməli olanlar tərəfindən təqib olunurlar. Bu, quzuya bənzər yer vəhşisinin iki buynuzunun paralel tarixlərini anlamağın və tətbiq etməyin bir nümunəsidir. Konstitusiyanın Qurucu Ataları Ata Millerə paraleldir. Miller üçün işlədilən “Ata” termini papalıq kahinini deyil, bir rəhbəri bildirmək üçün istifadə olunur. Müqəddəs Kitab özünü ruhani rəhbər kimi təqdim edən insanlara “ata” deyərək müraciət etməyi qadağan edir. Millerçilər, çox vaxt olduğu kimi, atalarının adı ilə adlandırılırlar. Bu fərqi gözdən qaçıрмаq, İlyas xəbərinin nə demək olduğunun bir hissəsini — o, ataların ürəklərini övladlara və övladların ürəklərini də atalara tərəf çevirdiyi zaman — gözdən qaçıрмаq deməkdir.

Yeşaya iyirmi üçdə Birləşmiş Ştatlar Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığıdır və sürətlə yaxınlaşan bazar günü qanununda öz Konstitusiyasını ləğv edəndə də belə qalır. Altıncı padşahlıq yetmiş peyğəmbərlik ili hökm sürür; bunlar bir padşahın günləridir. Yetmiş il hökm sürən padşahlıq Babil idi. Yetmiş il ərzində dövlətin buynuzu Babil hökuməti idi, kilsənin buynuzu isə Xaldeylilər idi. Daniel, Şadrak, Meşak və Abedneqo yüz qırx dörd mini təmsil edirlər. Hər iki buynuz da, Allahın xalqı da Danielin şəhadətində təmsil olunur. Babildəki yetmiş illik əsarət

Yeşayanın Birləşmiş Ştatların peyğəmbərlik tarixini və Adventizmin 1798-ci ildən bazar günü qanununadək olan tarixini müəyyən etmək üçün istifadə etdiyi bir padşahın günləri idi.

Birləşmiş Ştatların hər iki buynuzuna aid peyğəmbərlik tarixinin xəttini müəyyənləşdirmək bizə sonu və başlanğıcı nəzərdən keçirməyə, həmçinin digər buynuzun səciyyəsinə müəyyən etmək üçün iki buynuzlu şahidlərdən istifadə etməyə imkan verir. Axı buynuzların hamısı eyni idi. Daniel kitabında buynuzlar var idi; bəziləri qırılmışdı və qırılmış buynuzdan çıxıb böyüyən buynuzlar da var idi. Daniəldəki bəzi buynuzlar bir-biri ilə eyni ölçüdə deyildi, biri digərindən daha sonra meydana çıxırdı. Lakin Birləşmiş Ştatların iki buynuzu ilə belə deyil. Həmin iki buynuz eyni tarix boyunca bir-birinə paralel gedir və bir-birindən məqsədləri baxımından fərqli olsalar da, eyni nişanələri meydana gətirirlər. Tarix daxilində başa düşülməsi vacib olan qeyd-şərtlər də mövcuddur.

Adventizmin başlanğıcında Filadelfiya kilsəsi ilə təmsil olunan peyğəmbərlik tarixindən Laodikiya kilsəsinə keçid oldu. Deməli, sonunda da Laodikiyanın peyğəmbərlik tarixindən bir keçid olmalıdır. İsa Məsihin Vəhyi bu anlayışın işığını ehtiva edir və bu, hazırkı zamanda möhürləri açılan şeylərin bir hissəsidir.

Və “yetmiş ilin sonunda” papa “oxuyacaq” və “unudulmuş” “fahişə” xatırlanacaq. O, Bazar günü qanununda “xatırlanır”; burada məsələ günəşə ibadət ilə Allahın qanununun bəşəriyyətə “xatırla” deyə buyurduğu günə ibadət arasında olacaq.

Bu məqalədə biz müəyyən etdik ki, Babilin yetmişillik hökmranlığının tarixi 1798-ci ildən Bazar qanununadək Birləşmiş Ştatların tarixini təmsil edir. Əvvəlki bir məqalədə və tez-tez Habakkukun Cədvəllərində biz müəyyən edirik ki, Misirdə əsarət və Misirdən qurtuluş da Birləşmiş Ştatların və Allahın xalqının tarixini təmsil edir. Babil, Misir, Adventizm və Birləşmiş Ştatlara aid bu dörd tarix, bu xətlər üzərinə gətiriləcək yeganə xətlər deyildir, lakin ilk xatırlanma qaydasını bu dörd xəttə tətbiq etdiyimiz zaman — bu, tamamilə heyranətamizdir. Mən bu məqaləni nə demək istədiyimi göstərən sadə və qismən bir nümunə ilə yekunlaşdıracağam; həm də daha sonrakı bir vaxtda Yeşaya iyirmi üçüncü fəslin tarixinə yenidən müraciət etdikdə davam etdirmək niyyətində olduğum məsələ də budur.

Babili tarixinin başlanğıcında iman gətirmiş bir padşah, sonunda isə pis bir padşah vardır. Bunun Bayden, yoxsa Tramp olmasının fərqi yoxdur, çünki Daniel kitabı öyrədir ki, hökmdarları quran da, onları devirən də Allahdır. Bazar günü qanunu zamanında istər Demokrat, istərsə də Respublikaçı rəhbər barədə qəti bilinən budur ki, o, pis bir rəhbərdir. Navuxodonosor Babil idi; o, Babilin zalımı idi, üç saleh adamı oda atmağa hazır idi. Lakin o, nəhayət Danielin Allahına iman gətirdi. Sonuncu rəhbər Belşassarla isə belə olmadı. O, pis bir padşah idi. Peyğəmbərlikdə Amerika Birləşmiş Ştatları quzu kimi başlayır; bu, Məsihin və Onun bəşəriyyət üçün qurbanının rəmzidir. Sonda isə Amerika Birləşmiş Ştatları əjdaha kimi danışacaq. Tarixin bu xəttində Məsihdən Şeytana keçid Navuxodonosorla Belşassar arasındakı fərqlə təmsil olunur.

“Belşassar Allahın iradəsini bilmək və yerinə yetirmək üçün çoxlu fürsətlər almışdı. O, babası Navuxodonosorun insanların cəmiyyətindən qovulduğunu görmüşdü. O, məğrur hökmdarın fəxr etdiyi aqlın onu verən Şəxs tərəfindən əlindən alındığını görmüşdü. O, padşahın öz

səltənətindən qovulduğunu və çöl heyvanlarına yoldaş edildiyini görmüşdü. Lakin Belşassarın əyləncəyə və özünü ucaltmağa olan sevgisi, əsla unutmamalı olduğu dərsləri silib apardı; və o, Navuxodonosorun üzərinə aşkar hökmlər gətirmiş günahlara bənzər günahlar işlətdi. Ona lütfkarlıqla verilmiş fürsətləri hədə yerə sərf etdi, həqiqətlə tanış olmaq üçün əlçatan olan imkanlardan istifadə etməyə etinasızlıq göstərdi. ‘Xilas olmaq üçün mən nə etməliyəm?’ — bu, böyük, lakin ağılsız padşahın laqeydliliklə ötüb keçdiyi bir sual idi.” Bible Echo, 25 aprel 1898.

Diqqət yetirin ki, pis Belşassar axmaq padşah idi. O, atası Navuxodonosorla eyni hökmə düçar oldu, çünki hər iki hökm Levililər kitabının iyirmi altıncı fəslindəki “yeddi vaxt” kimi təmsil olunmuşdu. Navuxodonosor iki min beş yüz iyirmi gün ərzində çöllərdə heyvan kimi yaşayırdı ki, bu da Müqəddəs Kitaba görə yeddi ilə bərabərdir; onun oğlu Belşassarın divara yazılmış hökmü də eyni şəkildə iki min beş yüz iyirmini təmsil edir. Fərq isə bundan ibarət idi ki, Navuxodonosora qarşı olan hökm onu dönüşə gətirdi və hikmətli padşah etdi, halbuki Belşassara gələn hökm axmaq padşahın üzərinə idi.

“Babilin son hökmdarına, necə ki, onun ilk hökmdarına təmsal olaraq gəlmişdi, ilahi Nəzarətçinin hökmü gəlmişdi: ‘Ey padşah, ... sənə deyilir: Səltənət səndən ayrılmışdır.’ Daniel 4:31.” Prophets and Kings, 533.

Sonuncu prezident üçün divardakı yazı, kilsə ilə dövlətin ayrılığı “divar”ını müəyyən edən birinci düzəlişdir; bunu isə son axmaq padşah anlamır. Levililər iyirmi altıdakı “yeddi dəfə” bazar qanunu zamanı şimal padşahı tərəfindən həyata keçirilən “xalqın dağıdılmasını” təmsil edir. Həmin dağıdılma, bazar qanunundan sonra gələn milli fəlakətdir. Altıncı millət, yalnız pozğun bir kilsədən deyil, həm də pozğun qadının birgə olduğu zalım Avropa padşahlarından qorumaq üçün Konstitusiyayı qələmə almış qurucu atalarının dərslərini unutdu. Qurucu atalar papalığı və Avropa padşahlarını rədd edənləri təmsil edir, çünki onlar öz təcrübələrindən bilirdilər ki, min iki yüz altmış illik papalıq qaranlığının dağıdılmasından çıxdıqdan sonra, bu cür istibdada qarşı təminatlar onların yeni Konstitusiyasının mərkəzi sütunu olmalıdır. Onlar müdrik atalar idilər, onlar quzuya bənzər idilər, lakin son ata ilə belə olmayacaq, çünki o, əjdaha kimi danışacaq. Atalar bir dağıdılmadan çıxdılar, oğul isə yenidən bir dağıdılmanın içində qayıdır. Hər iki halda zalım birinci papalıq və son papalıqdır.

İlk padşah Navuxodonosora və son padşah Belşassara gələn hökmün rəmzi Levililər iyirmi altıda olan “yeddi dəfə”lik səpələnmə idi. Navuxodonosor bunu həyatda yaşadı, Belşassar isə öldüyü elə həmin gecə bunu öz epitafrası kimi divarın üzərinə yazılmış halda gördü. Respublikaçı buynuzun başlanğıcdakı rəmzi onun şimal padşahının əsarətindən qurtuluşu idi, sonundakı Respublikaçı buynuzun rəmzi isə şimal padşahı tərəfindən gətirilən əsarətdir. Bazar günü qanunu Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı kimi öldüyü “elə həmin gecə”dir. Dörd təsvirin hamısında — Belşassar, Navuxodonosor və Respublikaçı buynuzun başlanğıcı və sonu — Levililər iyirmi altının iyirmi beş iyirmisi başlanğıcda və sonda təmsil olunan rəmzdır. Bu, Alfa və Omeqanın imzasını təmsil edir.

Uilyam Millerin kəşf etdiyi ilk “zaman peyğəmbərliyi” Levililər iyirmi altının iki min beş yüz iyirmisi idi. Bu, İsanın Millerin xidməti vasitəsilə qoyduğu təməldə ilk daş idi. Bu, həmçinin

1863-cü ildə Adventizm tərəfindən kənara qoyulan ilk təməl həqiqət idi. Millerin bütün həqiqət daşları təmələ yerləşdirildikdə, həmin həqiqətlər Habakkukun iki lövhəsində təmsil olunurdu; bunlar 1843 və 1850-ci il pioner cədvəlləridir. Bu iki lövhə, On Əmrin iki lövhəsinin qədim İsrailə olan əhdi təmsil etdiyi kimi, Allah ilə Onun adlandırılmış xalqı arasındakı əhd münasibətini təmsil edir.

Laodikiyalı Adventizmin sonunda, bazar günü qanunu zamanı o, Rəbbin ağzından qusulub atıldıqda, divardakı yazı həmin iki müqəddəs pioner cədvəlidir. Elə cədvəllər ki, onlar bunları oxumağa qadir deyillər, çünki öz tarixlərinin başlanğıcında xəbərdarlıq ismarıcından faydalanmağı rədd etdilər....

1837-ci ildə Amerika Birləşmiş Ştatlarında baş vermiş maliyyə böhranı iqtisadi amillərin, siyasətlərin və spekulativ fəaliyyətlərin birləşməsi nəticəsində təkan almış mürəkkəb bir hadisə idi.

Spekulativ Köpük: 1837-ci ilə qədər keçən illərdə, ölkənin qərbə doğru genişlənməsi qismən təkan verdiyi torpaq və investisiyalar sahəsində spekulativ bir yüksəliş mövcud idi. Xüsusilə qərb sərhəd bölgələrində torpaq üzərində aparılan spekulasiya torpaq qiymətlərinin şişməsinə və həddindən artıq borclanmaya gətirib çıxardı.

Asan kredit və spekulativ borcvermə: Banklar və maliyyə institutları çox vaxt kifayət qədər girov olmadan böyük həcmdə kreditlər və borclar verirdilər. Kreditə bu asan çıxış spekulativ çılğınlığa töhfə verdi və maliyyə qeyri-sabitliyi risklərini artırdı.

Bankların həddən artıq genişlənməsi: Banklar öz fəaliyyətlərini sürətlə genişləndirir, çox vaxt onu təmin etmək üçün malik olduqları metal pul ehtiyatından (qızıl və gümüşdən) daha çox kağız pul (banknot) buraxırdılar. “Vəhşi pişik bankçılığı” kimi tanınan bu təcrübə dövrüyyədə tənzimlənməmiş və etibarsız valyutanın həddən artıq çoxalması ilə nəticələnirdi.

Ceksonun İqtisadi Siyasətləri: Prezident Endryu Ceksonun siyasətləri böhranın kəskinləşməsində rol oynadı. O, 1836-cı ildə Specie Circular fərmanını verdi; bu fərman ictimai torpaqların kağız pulla deyil, sərt valyuta ilə (qızıl və gümüş) satın alınmasını tələb edirdi. Bu isə banknotların specie-yə çevrilməsi üçün tələsik axına səbəb oldu, nəticədə maliyyə gərginlikləri və bank iflasları baş verdi.

Beynəlxalq amillər: Birləşmiş Ştatlardakı böhran həmçinin beynəlxalq iqtisadi şəraitin təsiri altında idi. Birləşmiş Ştatların əsas ticarət tərəfdaşlarından biri olan Britaniya iqtisadiyyatındakı tənəzzül Amerika mallarına və ixracına olan tələbin azalmasına gətirib çıxardı. Bu isə öz növbəsində Amerika müəssisələrinə təsir göstərdi və iqtisadi sıxıntının dərinləşməsinə töhfə verdi.

Təşviş və Bank Hücumları: 1837-ci ilin mayında bank iflasları və kredit daralmaları da daxil olmaqla bir sıra maliyyə sarsıntıları investorlar və əmanətçilər arasında təşvişə səbəb oldu. Bu təşviş banklara kütləvi hücumlar dalğasını və kreditin kəskin daralmasını doğurdu.

Pul kütləsinin daralması: Banklar iflasa uğradıqca və kredit şərtləri sərtləşdikcə, iqtisadiyyatda ümumi pul kütləsi əhəmiyyətli dərəcədə daraldı. Pul kütləsindəki bu daralma iqtisadi çətinlikləri

ağırlaşdırdı və tənəzzülü daha da dərinləşdirdi. Bu amillərin birləşməsi bank iflasları, işsizlik, istehlak xərclərinin azalması və ümumi iqtisadi depressiya ilə səciyyələnən ağır iqtisadi enişə gətirib çıxardı.

“Gələcəkdən qorxacaq heç nəyimiz yoxdur; yalnız Rəbbin bizi necə yönəltdiyini və keçmiş tariximizdə Onun təlimini unutduğumuz təqdirdə qorxmalıyıq.” *Life Sketches*, 196.